



ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 5.3.2014
COM(2014) 130 final

ANNEXES 1 to 3

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

στην

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

**Απολογισμός της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για μια έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς
αποκλεισμούς ανάπτυξη**

Παράρτημα Ι: Κύρια βήματα στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου

	Νοέμβριος	Δεκέμβριος	Ιανουάριος	Φεβρουάριος	Μάρτιος	Απρίλιος	Μάιος	Ιούνιος	Ιούλιος	Αύγουστος	Σεπτέμβριος	Οκτώβριος
Ευρωπαϊκή Επιτροπή	▶ Φθινοπωρινές οικονομικές προβλέψεις Η Επιτροπή δημοσιεύει την ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης και την έκθεση για τον μηχανισμό επαγρύπνησης Γνώμη της Επιτροπής σχετικά με τα σχέδια δημοσιονομικών προγραμμάτων ΕΕΑ ΕΜΕ ζώνη ευρώ			▶ Χειμερινές οικονομικές προβλέψεις Διμερής συνάντηση με κράτη μέλη ΕΕΑ	Η Επιτροπή δημοσιεύει εμπειριστατωμένες επισκοπήσεις για τις χώρες που παρουσιάζουν πιθανούς οικονομικούς κινδύνους Διμερής συνάντηση με κράτη μέλη Εμπ. επ. ΕΕΑ	▶ Εαρινές οικονομικές προβλέψεις Η Επιτροπή προτείνει ειδικές ανά χώρα συστάσεις (ΕΧΣ) για τις δημοσιονομικές, οικονομικές και κοινωνικές πολιτικές ΕΧΣ						Διμερής συνάντηση με κράτη μέλη
Ευρωπαϊκό Συμβούλιο / Συμβούλιο	ζώνη ευρώ Οι υπουργοί Οικονομικών συζητούν τις γνώμες σχετικά με τα σχέδια δημοσιονομικών προγραμμάτων	Οι υπουργοί των κρατών μελών εκδίδουν συμπεράσματα σχετικά με την ΕΕΑ και την ΕΜΕ και συμφωνούν για τους κύριους τομείς προτεραιότητας ΕΕΑ ΕΜΕ			Οι ηγέτες της ΕΕ εγκρίνουν τις οικονομικές προτεραιότητες με βάση την ΕΕΑ ΕΕΑ		Οι υπουργοί των κρατών μελών εξετάζουν τις ΕΧΣ ΕΧΣ	Οι ηγέτες της ΕΕ προσυπογράφουν τις τελικές ΕΧΣ ΕΧΣ				
Κράτη μέλη		Τα κράτη μέλη εγκρίνουν τους προϋπολογισμούς			Τα κράτη μέλη υποβάλλουν προγράμματα σταθερότητας ή σύγκλισης (για τις δημοσιονομικές πολιτικές) και εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων (για τις οικονομικές πολιτικές)						ζώνη ευρώ Τα κράτη μέλη υποβάλλουν σχέδια προϋπολογισμού και προγράμματα οικονομικής εταιρικής σχέσης (Χώρες σε ΔΥΕ)	
Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο			Συζήτηση/ψήφισμα σχετικά με την ΕΕΑ ΕΕΑ								Συζήτηση/ ψήφισμα σχετικά με το Ευρωπαϊκό εξάμηνο και τις ΕΧΣ ΕΧΣ	

Γλωσσάριο: **ΕΕΑ**: Ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης - **ΕΜΕ**: Έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης - **ΕΧΣ**: Ειδικές ανά χώρα συστάσεις - **ΔΥΕ**: Διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος - **Εμπ. επ.**: Εμπειριστατωμένη επισκόπηση

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Παράρτημα II: Επισκόπηση της προόδου για την επίτευξη των στόχων της «Ευρώπης 2020»

Ιστορικό:

Για καθέναν από τους στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», το παρόν παράρτημα εξετάζει:

- την πρόοδο που έχει επιτευχθεί μέχρι στιγμής σε επίπεδο ΕΕ και παρουσιάζει πιθανά σενάρια έως το 2020·
- τα πιο πρόσφατα διαθέσιμα δεδομένα σχετικά με τις επιδόσεις σε εθνικό επίπεδο και τους εθνικούς στόχους για το 2020·
- την εξέλιξη των εθνικών επιδόσεων, με ορισμένες διεθνείς συγκρίσεις, όπου αυτό είναι δυνατόν.

Οι γραφικές παραστάσεις βασίζονται στα πλέον πρόσφατα δεδομένα που ήταν διαθέσιμα τον Φεβρουάριο του 2014. Οι μέσοι όροι της ΕΕ αντιστοιχούν στην ΕΕ-28, εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά.

Τα λεπτομερή δεδομένα, με περισσότερες μεταβλητές, επικαιροποιούνται τακτικά και είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα της Eurostat:
http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/europe_2020_indicators/headline_indicators

Συμπληρωματικές πληροφορίες και διευκρινίσεις σχετικά με τους στόχους διατίθενται στη διεύθυνση:
http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/europe_2020_indicators/headline_indicators/targets

Πλήρης έκθεση, με περαιτέρω μεθοδολογικές και στατιστικές επεξηγήσεις, συντάχθηκε το φθινόπωρο του 2013 και διατίθεται επίσης στην ηλεκτρονική διεύθυνση:
http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-02-13-238/EN/KS-02-13-238-EN.PDF

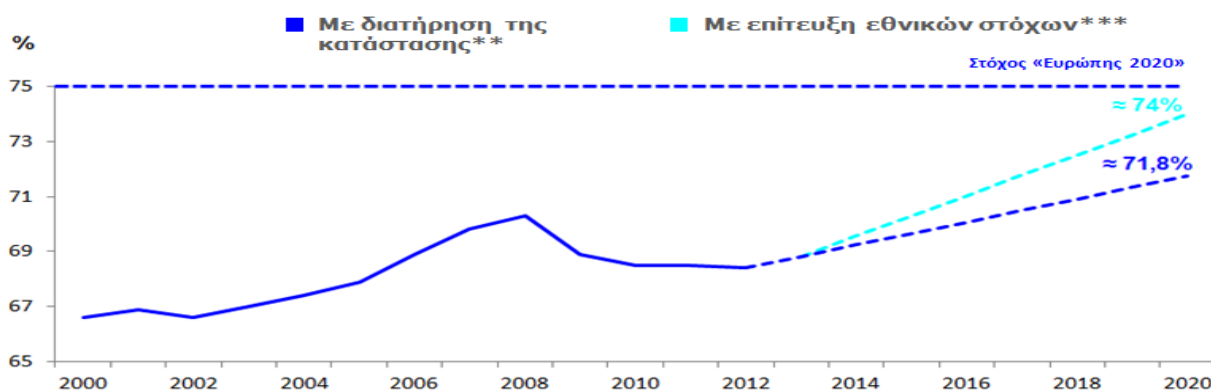
ΑΥΞΗΣΗ ΤΟΥ ΠΟΣΟΣΤΟΥ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 20-64 ΕΤΩΝ ΣΕ ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ 75%

1. Η κατάσταση σε επίπεδο ΕΕ

Το ποσοστό απασχόλησης στην ΕΕ έχει παραμείνει στάσιμο κατά τα τελευταία έτη και παραμένει κάτω από τον στόχο της «Ευρώπης 2020» για απασχόληση του 75% του πληθυσμού ηλικίας 20-64 ετών έως το 2020. Μετά από σταθερά ανοδική πορεία το 2000-2008, οπότε αυξήθηκε από 66,6%¹ σε 70,3%, το ποσοστό απασχόλησης στην ΕΕ μειώθηκε απότομα στο 68,9% το 2009 λόγω της έντονης συρρίκνωσης της οικονομίας. Υποχώρησε περαιτέρω στο 68,5% το 2010 και έκτοτε παραμένει γενικά σταθερό στο επίπεδο αυτό. Το ποσοστό απασχόλησης στην ΕΕ, το οποίο βρισκόταν στο 68,4% το 2012, υπολείπεται σήμερα κατά 6,6 ποσοστιαίες μονάδες του στόχου του 75%. Τούτο οφείλεται στον συνδυασμό των αρνητικών επιπτώσεων της κρίσης και του χρόνου που απαιτείται προκειμένου οι βελτιώσεις να γίνουν αισθητές στις αγορές εργασίας, καθώς και στον βραδύ ρυθμό των μεταρρυθμίσεων στην αγορά εργασίας σε ορισμένα κράτη μέλη.

Θα πρέπει να πραγματοποιηθεί σημαντική πρόοδος, ιδίως όσον αφορά τις δράσεις για την αποκατάσταση του ρυθμού ανάπτυξης και για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος για το ποσοστό απασχόλησης έως το 2020. Με βάση την τρέχουσα κατάσταση των πραγμάτων και τις μικρές αυξήσεις του ποσοστού απασχόλησης που προβλέπονται κατά τα επόμενα έτη, δεν αναμένεται να επιτευχθεί ο στόχος της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» ούτε να ανέλθει το ποσοστό απασχόλησης στο 71,8% το 2020. Η ΕΕ θα πρέπει να έχει περίπου 16 εκατομμύρια επιπλέον απασχολούμενους προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος έως το 2020.

Ποσοστό απασχόλησης στην ΕΕ το 2000*, το 2012 και το 2020
(ποσοστό απασχολούμενων, ηλικιακή ομάδα 20-64 ετών)



Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Επεξήγηση: με βάση τις δεσμεύσεις που έχουν ήδη αναληφθεί, το ποσοστό απασχόλησης στην ΕΕ μπορεί να φτάσει το 71,8% έως το 2020.

* 2000 και 2001: Στοιχεία για την ΕΕ-27.

** Τιμές κατ' εκτίμηση βάσει των φθινοπωρινών προβλέψεων της Επιτροπής του 2013, για την περίοδο 2014-2015, με την παραδοχή ότι θα επιτευχθεί αύξηση της απασχόλησης στα επίπεδα του 2014-2015, λαμβάνοντας υπόψη μείωση κατά 1,0% του ενεργού πληθυσμού στη διάρκεια της δεκαετίας.

*** Δεν έχει τεθεί στόχος από το Ηνωμένο Βασίλειο: η προβολή της ΕΕ βασίζεται σε παραδοχή για 75% για το Ηνωμένο Βασίλειο το 2020.

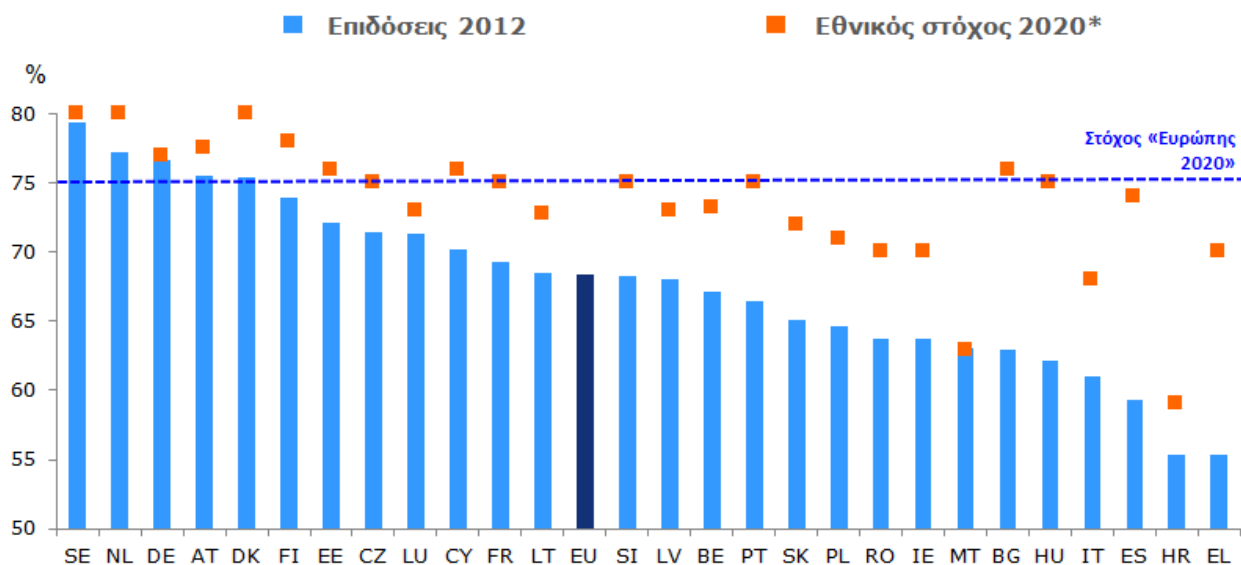
¹ Στοιχεία για την ΕΕ-27.

2. Η κατάσταση που επικρατεί και η πρόοδος που επιτεύχθηκε σε εθνικό επίπεδο

Τα περισσότερα κράτη μέλη απέχουν πολύ από τους στόχους που έχουν θέσει στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Οι στόχοι για την απασχόληση που έθεσαν τα κράτη μέλη για το 2020 κυμαίνονται από 59% και 62,9% στην Κροατία και τη Μάλτα αντιστοίχως (η Μάλτα επιτυγχάνει ήδη τον στόχο αυτόν), έως 80% στη Δανία, τις Κάτω Χώρες και τη Σουηδία. Η Σουηδία και η Γερμανία εμφανίζουν χαμηλότερα ποσοστά απασχόλησης, 79,4% και 76,7% το 2012, και, ως εκ τούτου, προσεγγίζουν τους στόχους του 80% και 77%. Η απόσταση μεταξύ των επιδόσεων του 2012 και του στόχου στο πλαίσιο της εθνικής στρατηγικής «Ευρώπη 2020» είναι υψηλότερη στην Ισπανία, την Ελλάδα, τη Βουλγαρία και την Ουγγαρία, με απόκλιση άνω των 10 ποσοστιαίων μονάδων, στοιχείο που γεννά αμφιβολίες ως προς την δυνατότητα των χωρών αυτών να επιτύχουν τον στόχο τους έως το 2020. Όσον αφορά την πρόοδο που έχει επιτευχθεί, η Γερμανία και η Αυστρία εμφανίζουν τις καλύτερες επιδόσεις, με υψηλά ποσοστά απασχόλησης και σχετικά ισχυρή ανάπτυξη από το 2000. Στο άλλο άκρο του φάσματος, η Ελλάδα, η Ισπανία, η Κροατία, η Ρουμανία και η Ιρλανδία αντιμετωπίζουν κατακόρυφη πτώση της απασχόλησης και εξακολουθούν να εμφανίζουν χαμηλά ποσοστά απασχόλησης σε σχέση με τα άλλα κράτη μέλη.

Ποσοστά απασχόλησης στα κράτη μέλη της ΕΕ

(ποσοστό απασχολουμένων, ηλικιακή ομάδα 20-64 ετών)



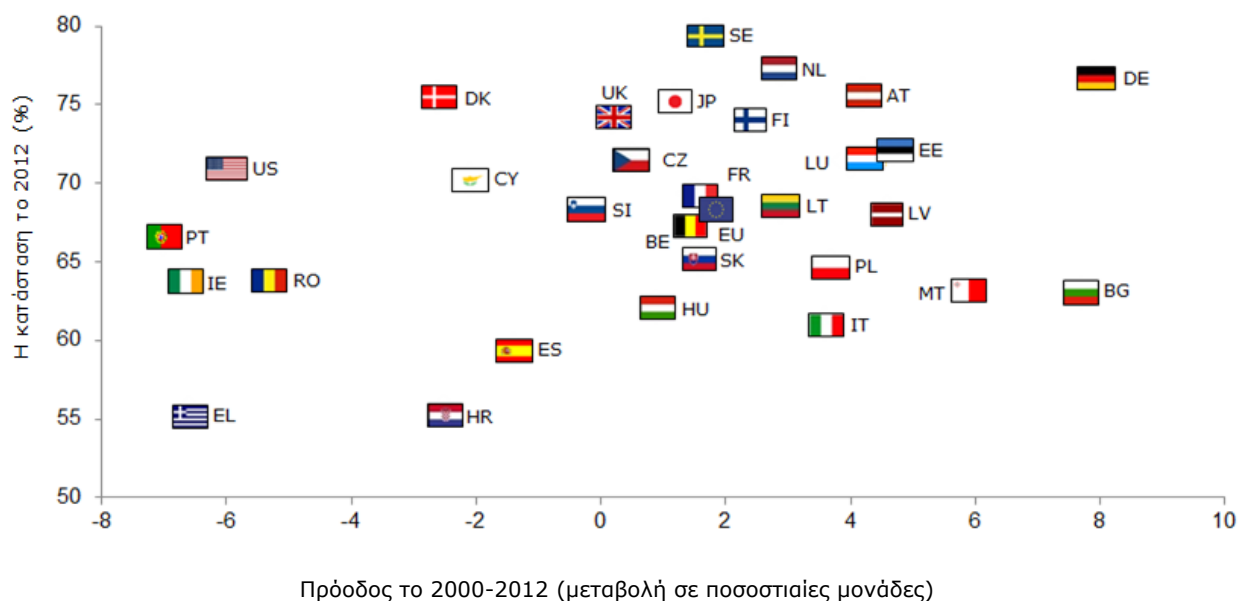
Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Επεξήγηση: το 2012, το ποσοστό απασχόλησης στην ΕΕ ήταν 68,4%, έναντι στόχου για 75% το 2020.

* Το Ηνωμένο Βασίλειο δεν έχει θέσει στόχο. Σουηδία: στόχος σαφώς άνω του 80%. Ιρλανδία: 69-71 % (παραδοχή για 70 %)· Ιταλία: 67-69% (παραδοχή για 68%)· Κύπρος: 75-77 % (παραδοχή για 76 %)· Αυστρία: 77-78% (παραδοχή για 77,5%)·

Η κατάσταση το 2012 και η πρόοδος που σημειώθηκε από το 2000, ανά χώρα

Μεταβολή το 2000-2012 (μεταβολή σε ποσοστιαίες μονάδες)



Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Επεξήγηση: για την ΕΕ συνολικά, το ποσοστό της απασχόλησης αυξήθηκε κατά 1,8 ποσοστιαίες μονάδες την περίοδο 2000-2012 (οριζόντιος άξονας), φθάνοντας το 68,4% το 2012 (κατακόρυφος άξονας).

* 2000: Στοιχεία για την ΕΕ-27. Κροατία: 2002-2012.

Οι αποκλίσεις απόδοσης μεταξύ των κρατών μελών διευρύνονται και οι περιφερειακές διαφορές παραμένουν στα νότια κράτη μέλη. Το 2012, η απόκλιση μεταξύ των υψηλότερων και των χαμηλότερων τιμών ανήλθε σε 24,1 ποσοστιαίες μονάδες, καθώς τα ποσοστά απασχόλησης κυμαίνονται από 55,3% στην Ελλάδα έως 79,4% στη Σουηδία. Η κατάσταση αυτή μπορεί να συγκριθεί με το 2000, όταν η απόκλιση μεταξύ των υψηλότερων και των χαμηλότερων επιδόσεων ανερχόταν σε 22,7 ποσοστιαίες μονάδες καθώς τα ποσοστά απασχόλησης κυμαίνονταν από 55,3% στη Βουλγαρία έως 78% στη Δανία. Γενικά, οι χώρες της Βόρειας και Κεντρικής Ευρώπης τείνουν να εμφανίζουν υψηλότερα ποσοστά απασχόλησης από τα νότια και ανατολικά κράτη μέλη. Επιπλέον, στις χώρες της νότιας και ανατολικής Ευρώπης παρατηρούνται έντονες διακυμάνσεις όσον αφορά τα περιφερειακά ποσοστά απασχόλησης. Η περιφερειακή απόδοση των χωρών της Βόρειας και Κεντρικής Ευρώπης είναι μάλλον ομοιογενής, με υψηλά ποσοστά απασχόλησης.

ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ «ΕΥΡΩΠΗ 2020» ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

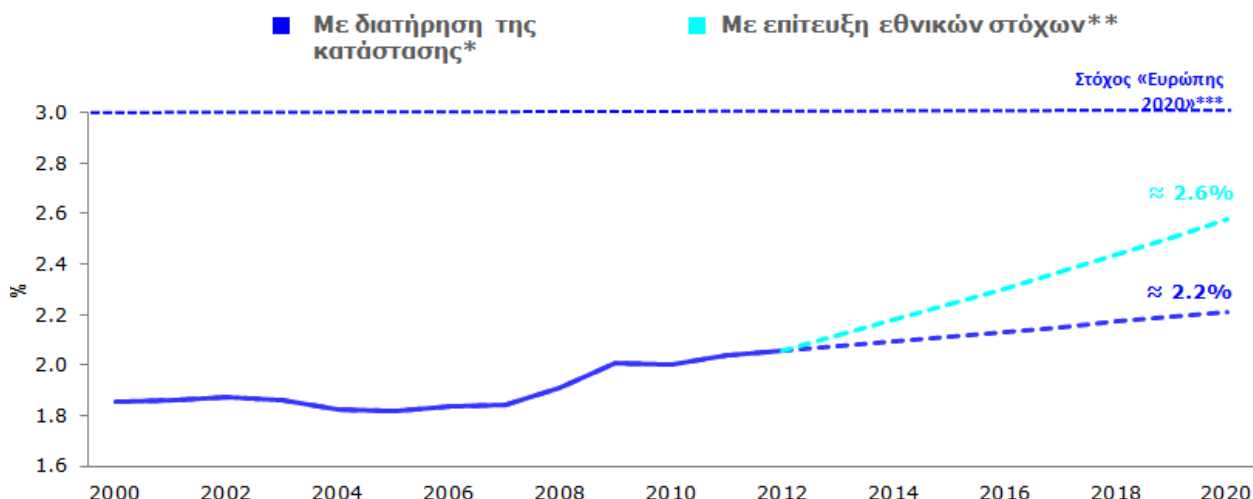
1. Η κατάσταση σε επίπεδο ΕΕ

Οι δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη (Ε&Α) στην ΕΕ εμφανίζονται πρόσφατα ελαφρώς αυξημένες, αλλά παραμένουν κάτω από τον στόχο του 3% της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Ο στόχος που έχει τεθεί για την Ε&Α σε επίπεδο ΕΕ εκφράζεται ως ένταση της Ε&Α, έννοια η οποία μετρά την ακαθάριστη εγχώρια δαπάνη του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα για Ε&Α ως ποσοστό του ΑΕΠ, δηλαδή το ποσοστό του ΑΕΠ που επενδύεται στην Ε&Α. Η δημόσια χρηματοδότηση της Ε&Α αποτελεί άμεσο μέτρο του επιπέδου της δημόσιας προσπάθειας που καταβάλλεται για τη στήριξη των δραστηριοτήτων Ε&Α. Η παρακολούθηση της ιδιωτικής χρηματοδότησης της Ε&Α επιτρέπει την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των πολιτικών που εφαρμόζονται με στόχο, αφενός, την προσέλκυση και την προώθηση επιχειρηματικών επενδύσεων για Ε&Α και, αφετέρου, την εξέλιξη και την ανάπτυξη των επιχειρήσεων έντασης γνώσης. Οι ακαθάριστες εγχώριες δαπάνες της ΕΕ για Ε&Α ως ποσοστό του ΑΕΠ, αφού παρέμειναν σταθερές στο 1,85% περίπου την περίοδο 2000-2007, ανήλθαν στο 2,01% το 2009 και έκτοτε σημείωσαν μέτρια μόνο αύξηση. Οι ακαθάριστες εγχώριες δαπάνες της ΕΕ για Ε&Α ως ποσοστό του ΑΕΠ, με ποσοστό του ΑΕΠ 2,06% το 2012, παραμένουν 1 σχεδόν π.μ. κάτω από του στόχο του 3% και είναι αισθητά χαμηλότερες από τις επιδόσεις των Ηνωμένων Πολιτειών.

Η πρόοδος που επιτεύχθηκε πρόσφατα προς την επίτευξη του στόχου του 3% οφείλεται κυρίως σε πολιτικές σε επίπεδο ΕΕ και κρατών μελών. Σκοπός των πολιτικών αυτών είναι να δώσουν ώθηση στις ιδιωτικές επενδύσεις για Ε&Α (ιδίως μέσω αυξημένης μόχλευσης μέσω δημόσιας χρηματοδότησης, βελτιωμένων συνθηκών πλαισίωσης και φορολογικών κινήτρων) και να προστατεύσουν και να προωθήσουν τη δημόσια χρηματοδότηση για Ε&Α παρά την κρίση, σύμφωνα με την αρχή της δημοσιονομικής εξυγίανσης που ευνοεί την ανάπτυξη. Σε σύγκριση με τους διεθνείς ανταγωνιστές, το έλλειμμα χρηματοδότησης στην Ευρώπη οφείλεται κυρίως στα χαμηλά επίπεδα ιδιωτικών επενδύσεων.

Υπό τις παρούσες συνθήκες, ο στόχος της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για την Ε&Α δεν είναι πιθανό να επιτευχθεί έως το 2020. Σύμφωνα με τις τελευταίες προβολές και, εάν συνεχισθούν οι τρέχουσες μεταρρυθμίσεις και οικονομικές προσπάθειες, οι ακαθάριστες εγχώριες δαπάνες για Ε&Α ως ποσοστό του ΑΕΠ αναμένεται να παραμείνουν κάτω από το όριο του 3% έως το 2020. Για να επιτευχθεί ο στόχος αυτός, το μέσο ποσοστό ετήσιας αύξησης των δαπανών για Ε&Α στην ΕΕ θα έπρεπε να διπλασιαστεί σε σύγκριση με την περίοδο 2007-2012. Για να σημειωθεί ταχύτερη πρόοδος προς την επίτευξη του στόχου του 3% χρειάζεται να επιταχυνθούν οι διαρθρωτικές αλλαγές υπέρ των οικονομικών δραστηριοτήτων που βασίζονται περισσότερο στη γνώση.

Ακαθάριστες εγχώριες δαπάνες της ΕΕ για Ε&Α ως % του ΑΕΠ το 2000, 2012 και 2020



Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Επεξήγηση: με βάση τις δεσμεύσεις που έχουν ήδη αναληφθεί, οι επενδύσεις για Ε&Α στην ΕΕ μπορεί να ανέλθουν στο 2,2% έως το 2020.

* Σενάριο με βάση τη συνέχιση των υπό εξέλιξη μεταρρυθμίσεων και οικονομικών προσπαθειών.

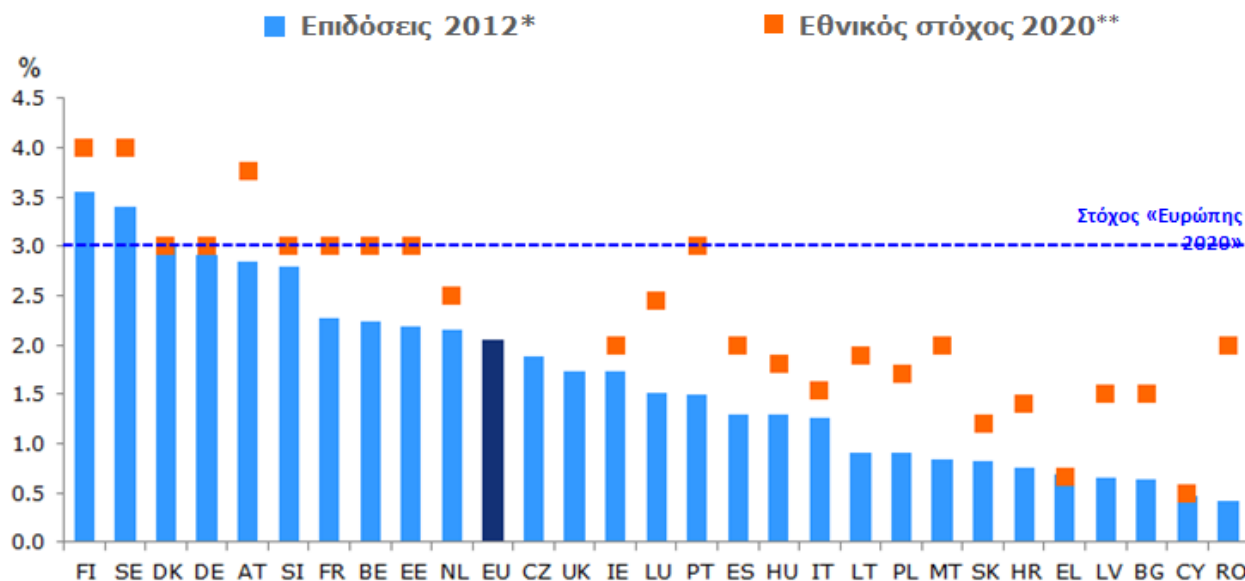
** Δεν έχουν τεθεί στόχοι από την Τσεχία και το Ηνωμένο Βασίλειο: Τα αριθμητικά στοιχεία για το 2020 προέρχονται από εκτιμήσεις των υπηρεσιών της Επιτροπής.

*** Ο στόχος της ΕΕ περιλαμβάνει τις δαπάνες για Ε&Α από διακυβερνητικές υποδομές έρευνας, οι οποίες δεν περιλαμβάνονται στις δαπάνες για Ε&Α των κρατών μελών.

2. Η κατάσταση που επικρατεί και η πρόοδος που επιτεύχθηκε σε εθνικό επίπεδο

Τα επίπεδα φιλοδοξίας και η πρόοδος για την επίτευξη των στόχων της «Ευρώπης 2020» διαφέρουν μεταξύ των κρατών μελών. Οι εθνικοί στόχοι όσον αφορά την Ε&Α καταδεικνύουν τα διαφορετικά επίπεδα φιλοδοξίας που επικρατούν στα κράτη μέλη: η Φινλανδία και η Σουηδία, οι οποίες ήδη εμφανίζουν τη μεγαλύτερη ένταση της Ε&Α στην ΕΕ, έχουν θέσει τους υψηλότερους στόχους για επένδυση του 4% του ΑΕΠ στην Ε&Α έως το 2020. Οι στόχοι της Κύπρου και της Ελλάδας, 0,50% και 0,67% αντιστοίχως, είναι οι χαμηλότεροι. Άλλες χώρες έχουν θέσει εφικτούς αλλά όχι υπέρμετρα φιλόδοξους στόχους, όπως η Ιταλία με στόχο το 1,53%. Η Ελλάδα έχει ήδη επιτύχει τον στόχο του 0,67% δαπανών του ΑΕΠ για Ε&Α το 2012. Η Γερμανία, η Δανία και η Κύπρος προσεγγίζουν τους αντίστοιχους στόχους τους. Η Ρουμανία, η Πορτογαλία, η Μάλτα και η Λιθουανία εξακολουθούν να υπολείπονται σημαντικά των στόχων τους, με ποσοστά 1% κάτω από τον στόχο τους. Η πρόοδος που σημειώθηκε από το 2000 στα κράτη μέλη είναι άνιση. Η Εσθονία συνδυάζει επιδόσεις που υπερβαίνουν τον μέσο όρο της ΕΕ το 2012 με τη μεγαλύτερη αύξηση των επενδύσεων για Ε&Α ως ποσοστό του ΑΕΠ, ενώ η Κροατία, το Λουξεμβούργο και το Ηνωμένο Βασίλειο εμφανίζουν ένταση Ε&Α κάτω από τον μέσο όρο της ΕΕ και αρνητική ανάπτυξη σε αυτόν τον τομέα.

Επενδύσεις για Ε&Α στα κράτη μέλη της ΕΕ ως % του ΑΕΠ



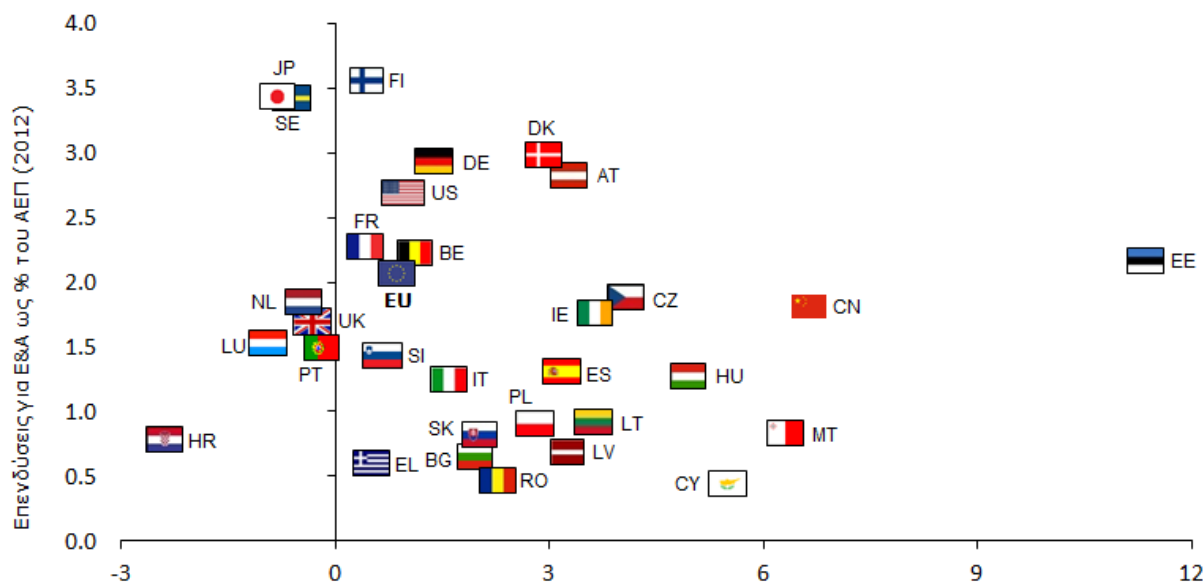
Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Επεξήγηση: το 2012, η ένταση της Ε&Α στην ΕΕ ανήλθε στο 2,06% του ΑΕΠ, έναντι στόχου για 3% για το 2020.

* Λουξεμβούργο: 2010.

** Δεν έχουν τεθεί στόχοι από την Τσεχία (μόνο για τον δημόσιο τομέα) και το Ηνωμένο Βασίλειο. Ιρλανδία: ο στόχος είναι 2,5% του ΑΕΠ, το οποίο ισοδυναμεί κατ'εκτίμηση με το 2,0% του ΑΕΠ. Λουξεμβούργο: ο στόχος είναι μεταξύ 2,30% και 2,60% του ΑΕΠ (παραδοχή για 2,45%). Πορτογαλία: ο στόχος είναι μεταξύ 2,70% και 3,30% του ΑΕΠ (παραδοχή για 3%).

Η κατάσταση το 2012 και η πρόοδος που σημειώθηκε από το 2000, ανά χώρα*



Μέση ετήσια αύξηση των επενδύσεων για Ε&Α, 2000-2012 (%)

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Οι επενδύσεις για Ε&Α στην ΕΕ έχουν αυξηθεί με ετήσιο ρυθμό ανάπτυξης 0,9% την περίοδο 2000-2012 (οριζόντιος άξονας), για να ανέλθουν στο 2,06% το 2012 (κατακόρυφος άξονας).

* Επιδόσεις: EL, SI: 2007· LU, NL, RO: 2010· US, JP, CN: 2011. Πρόοδος: SI: 2000-2007· LU, NL, RO: 2000-2010· CN: 2000-2011· EL: 2001-2007· HR: 2002-2012· HU, MT: 2004-2012· SE: 2005-2012· US: 2006-2011· DK: 2007-2012· JP: 2008-2011· PT: 2008-2012· FR: 2010-2012.

Υπάρχει χάσμα μεταξύ Βορρά-Νότου στις επενδύσεις για Ε&Α. Το χάσμα μεταξύ των επιδόσεων των διαφόρων χωρών όσον αφορά την ένταση της Ε&Α έχει διευρυνθεί κατά την τελευταία δεκαετία: με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία, οι ακαθάριστες εγχώριες δαπάνες για Ε&Α ως ποσοστό του ΑΕΠ κυμάνθηκαν από 0,37% στη Ρουμανία έως 3,35% στη Φινλανδία το 2000, πρόκειται δηλαδή για διαφορά 2,98 ποσοστιαίων μονάδων. Η απόσταση αυτή αυξήθηκε σε 3,13 ποσοστιαίες μονάδες το 2012, από 0,42% στη Ρουμανία έως 3,55% στη Φινλανδία. Σε γενικές γραμμές, οι χώρες της Βόρειας Ευρώπης παρουσιάζουν τα υψηλότερα επίπεδα έντασης της Ε&Α, ενώ τα ανατολικά και νότια κράτη μέλη σημειώνουν χαμηλότερες επιδόσεις ως προς τον δείκτη αυτόν. Σε περιφερειακό επίπεδο, οι χώρες με τα χαμηλότερα επίπεδα έντασης της Ε&Α είναι μάλλον ομοιογενείς και αποτελούνται κυρίως από περιοχές με χαμηλό επίπεδο επενδύσεων στην Ε&Α. Στα κράτη μέλη με τα υψηλότερα επίπεδα έντασης της Ε&Α, μια σειρά περιοχών παραμένουν κάτω από τον φιλόδοξο εθνικό στόχο.

ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ «ΕΥΡΩΠΗ 2020» ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΚΛΙΜΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑ (1)

**ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΟΜΠΩΝ ΑΕΡΙΩΝ ΤΟΥ ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΟΥ ΚΑΤΑ ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ 20%
ΣΕ ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕ ΤΑ ΕΠΙΠΕΔΑ ΤΟΥ 1990**

1. Η κατάσταση σε επίπεδο ΕΕ

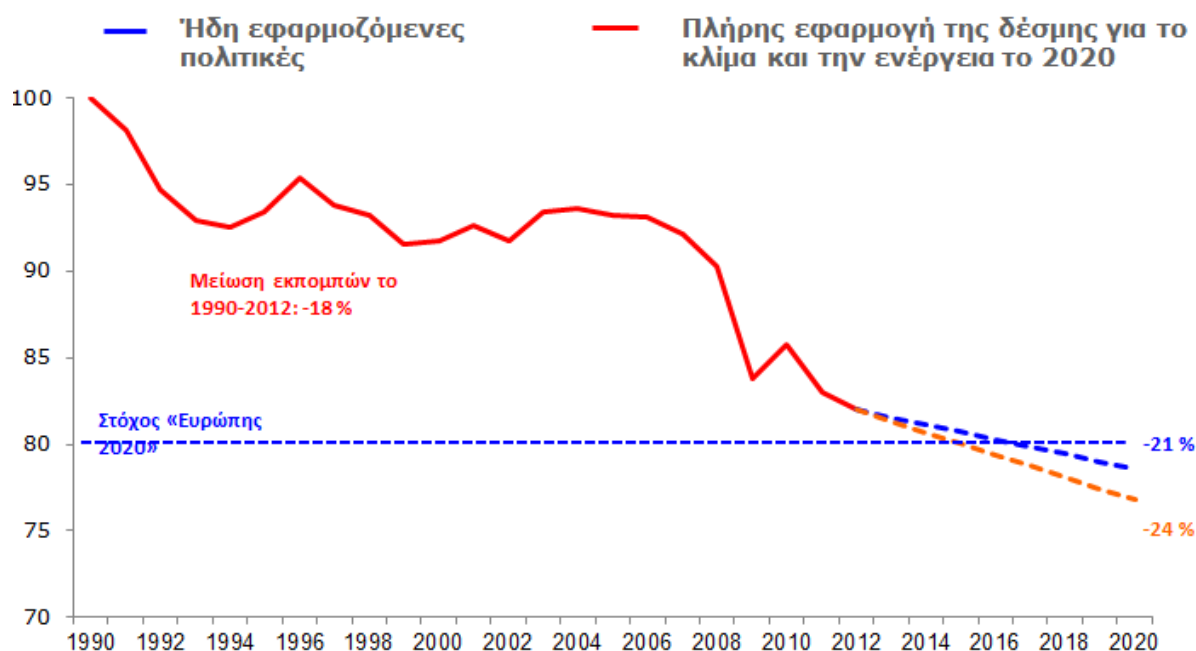
Μετά από μια σημαντική μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, η ΕΕ προσεγγίζει την επίτευξη του στόχου της «Ευρώπης 2020» για μείωση κατά 20%

σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990. Την περίοδο 1990-2012, οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου σε επίπεδο ΕΕ μειώθηκαν κατά 18%. Οι τρέχουσες πολιτικές για το κλίμα και την ενέργεια επέτρεψαν την επίτευξη προόδου, ενώ η επιβράδυνση της οικονομίας συνέβαλε επίσης σημαντικά στη μείωση των εκπομπών. Ελαφρά αύξηση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου σημειώθηκε το 2010, κατά τη διάρκεια της προσωρινής ανάκαμψης. Η επίδοση αυτή είναι ακόμη πιο σημαντική δεδομένου ότι η ανάπτυξη της ευρωπαϊκής οικονομίας ανήλθε στο 45% περίπου σε πραγματικούς όρους από το 1990 και μετά, και δείχνει σαφή αποσύνδεση της οικονομικής ανάπτυξης από τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου. Ως εκ τούτου, το 2012 η ευρωπαϊκή οικονομία ήταν σχεδόν δύο φορές μικρότερης εντάσεως άνθρακα σε σχέση με το 1990 (η ένταση άνθρακα αναφέρεται στο ποσό των εκπομπών που ελευθερώνονται ανά μονάδα του ΑΕΠ).

Με βάση τις τελευταίες τάσεις, ο στόχος της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» σχετικά με τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου φαίνεται εφικτός. Σύμφωνα με τις ενθαρρυντικές εξελίξεις των τελευταίων ετών, η μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου θα μπορούσε να υπερβεί τον στόχο και να φθάσει το 24% μέχρι το 2020.

Εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου στην ΕΕ το 2000, το 2012 και το 2020

(δείκτης 1990=100)



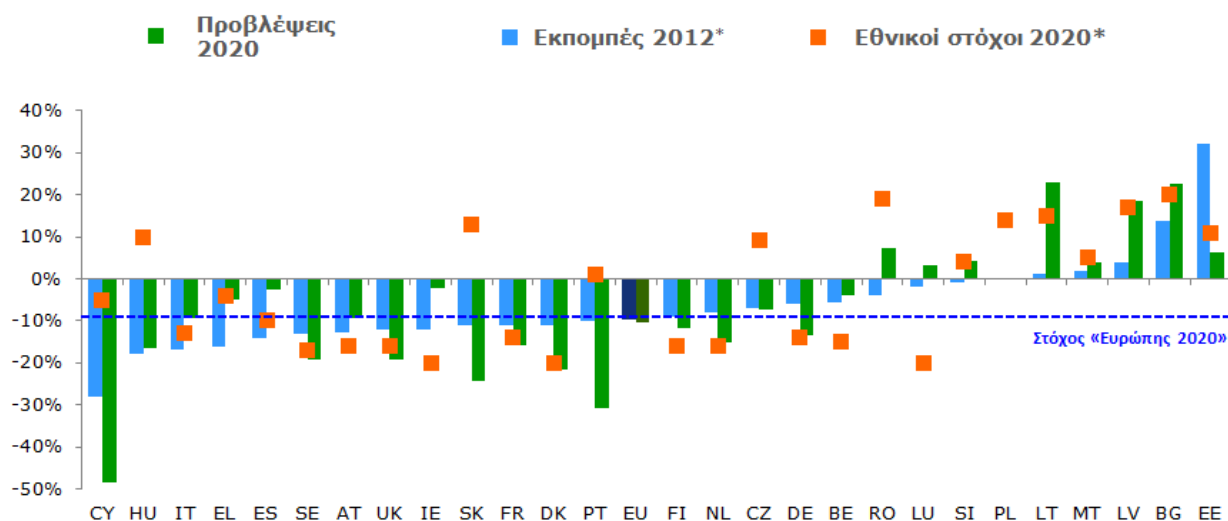
Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Εάν η δέσμη μέτρων για το κλίμα και την ενέργεια τεθεί πλήρως σε εφαρμογή το 2020, η ΕΕ θα μπορούσε να μειώσει τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου κατά 24% μέχρι το 2020, σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990.

2. Η κατάσταση που επικρατεί και η πρόοδος που επιτεύχθηκε σε εθνικό επίπεδο

Περίπου τα μισά κράτη μέλη έχουν ήδη καλύψει τον στόχο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου στους τομείς που δεν καλύπτονται από το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής (ΣΕΔΕ)². Οι εθνικοί στόχοι στον τομέα αυτόν μετρούν τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου σε τομείς που δεν καλύπτονται από το ΣΕΔΕ της ΕΕ συγκρίνοντάς τις με τα επίπεδα του 2005. Κυμαίνονται από στόχο για μείωση των εκπομπών κατά 20% έως αύξησή τους κατά 20%. Σύμφωνα με τα στοιχεία του 2012, για 15 κράτη μέλη (Κύπρος, Ουγγαρία, Ιταλία, Ελλάδα, Ισπανία, την Πορτογαλία, Τσεχική Δημοκρατία, Ρουμανία, Σλοβακία, Λιθουανία, Σλοβενία, Μάλτα, Λετονία, Βουλγαρία και Πολωνία) οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου ήταν χαμηλότερες από τους αντίστοιχους στόχους τους για το 2020. Τα περισσότερα από τα άλλα κράτη μέλη έχουν επίσης μειώσει τις εκπομπές τους και, ως εκ τούτου, σημείωσαν κάποια πρόοδο, χωρίς ωστόσο να έχουν επιτύχει τον στόχο τους μέχρι σήμερα. Το Λουξεμβούργο, η Δανία, η Γερμανία, το Βέλγιο, η Φινλανδία και οι Κάτω Χώρες είναι οι χώρες που απέχουν περισσότερο από τους στόχους τους. Σύμφωνα με τις τελευταίες διαθέσιμες εθνικές προβλέψεις, σε 13 κράτη μέλη (Γερμανία, Κάτω Χώρες, Λετονία, Βουλγαρία, Ιταλία, Φινλανδία, Αυστρία, Ισπανία, Λιθουανία, Βέλγιο, Ιρλανδία, Σλοβενία και Λουξεμβούργο) οι υφιστάμενες πολιτικές δεν θα ήταν επαρκείς προκειμένου να επιτευχθούν οι εθνικοί στόχοι έως το 2020.

Μεταβολή των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου σε τομείς που δεν υπάγονται στο ΣΕΔΕ στα κράτη μέλη της ΕΕ



Πηγή: Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος

Επεξήγηση: το 2012, οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου στην ΕΕ στους τομείς που δεν υπάγονται στο ΣΕΔΕ ήταν κατά 10% χαμηλότερες σε σύγκριση με το 2005.

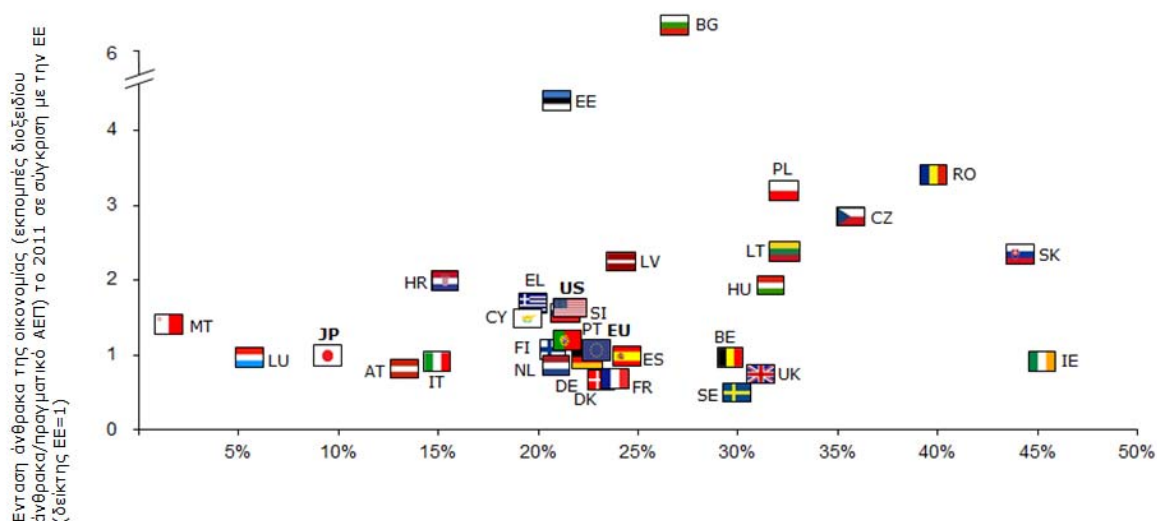
*Τομείς που δεν υπάγονται στο ΣΕΔΕ, σε σύγκριση με το 2005, με βάση κατά προσέγγιση δεδομένα.

² Το ΣΕΔΕ της ΕΕ θέτει ανώτατο όριο στις συνολικές εκπομπές από τομείς της βιομηχανίας με υψηλές εκπομπές. Οι εταιρείες μπορούν να αγοράζουν και να πωλούν δικαιώματα εκπομπών έως αυτό το ανώτατο όριο.

Από το 2000 έως το 2011, η ένταση του άνθρακα μειώθηκε σε όλα τα κράτη μέλη, αν και ο βαθμός προόδου ποικίλλει σημαντικά. Οι χώρες με υψηλή ένταση άνθρακα έχουν εν γένει επιτύχει σημαντική μείωση. Οι χώρες με χαμηλή ένταση άνθρακα παρουσιάζουν πιο περιορισμένη πρόοδο.

Η κατάσταση το 2011 και η πρόοδος όσον αφορά την ένταση άνθρακα από το 2000, ανά χώρα

Ένταση άνθρακα της οικονομίας (εκπομπές διοξειδίου άνθρακα/πραγματικό ΑΕΠ) το 2011 σε σύγκριση με την ΕΕ (δείκτης ΕΕ=1)



Μείωση της έντασης του άνθρακα μεταξύ 2000 και 2011 (%)

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Επεξήγηση: το 2011, τα περισσότερα κράτη μέλη βρίσκονταν κοντά στον μέσο όρο της ΕΕ όσον αφορά την ένταση του άνθρακα και την πρόοδο που έχει επιτευχθεί.

ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ «ΕΥΡΩΠΗ 2020» ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΚΛΙΜΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑ (2)

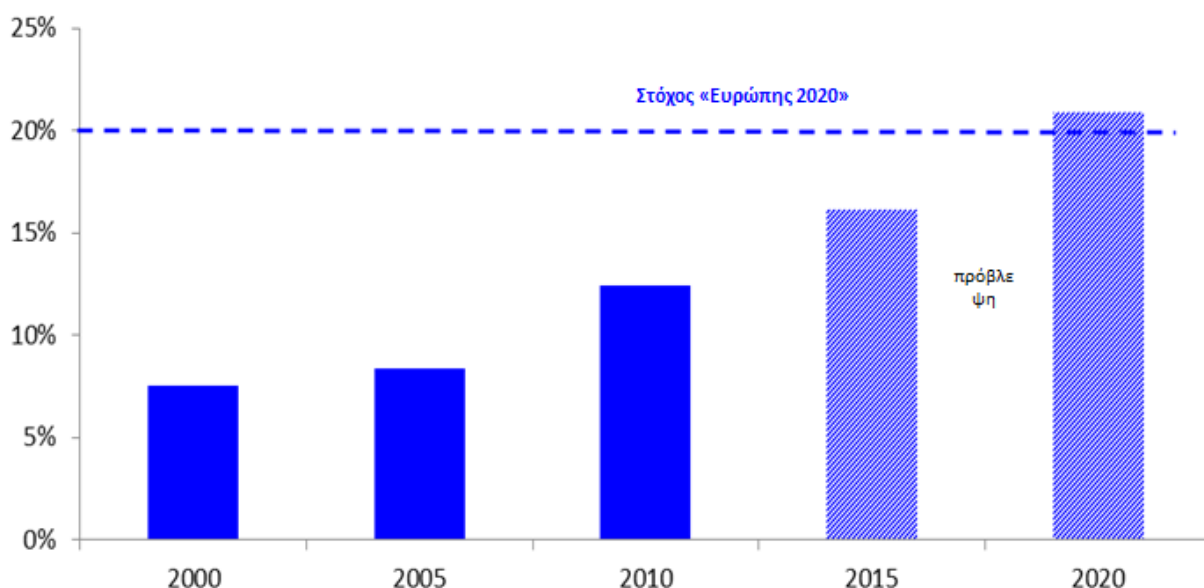
ΑΥΞΗΣΗ ΤΟΥ ΜΕΡΙΔΙΟΥ ΤΩΝ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΩΝ ΠΗΓΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΤΕΛΙΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΣΕ 20%

1. Η κατάσταση σε επίπεδο ΕΕ

Σημειώθηκε σταθερή αύξηση στη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σε επίπεδο ΕΕ από το 2000 και, εφόσον διατηρηθεί η πρόοδος αυτή, η ΕΕ βρίσκεται σε πορεία επίτευξης του στόχου της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» να αυξηθεί το μερίδιο των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην τελική κατανάλωση ενέργειας σε 20%. Από 7,5% το 2000³, το μερίδιο των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας αυξήθηκε σε 8,5% το 2005 και 14,4% το 2012⁴, δηλαδή υπολείπεται κατά 5,6 ποσοστιαίες μονάδες του στόχου της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», λόγω της ανάπτυξης καθεστώτων στήριξης και της θέσπισης κινήτρων για την προώθηση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Η ΕΕ βρίσκεται σήμερα στην πρωτοπορία όσον αφορά τις επενδύσεις σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, και ιδίως την ταχεία ανάπτυξη της αιολικής και ηλιακής ενέργειας.

Με βάση τις τελευταίες τάσεις, ο στόχος της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» σχετικά με τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας φαίνεται εφικτός. Σύμφωνα με τις ενθαρρυντικές εξελίξεις των τελευταίων ετών, το μερίδιο των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας θα μπορούσε να ανέλθει στο 21% το 2020, εάν διατηρηθούν οι προσπάθειες των τελευταίων ετών.

Μερίδιο ανανεώσιμης ενέργειας στην ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας στην ΕΕ, 2000-2020



Πηγές: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μελέτη που εκπονήθηκε κατ' ανάθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Επεξήγηση: με βάση τις τρέχουσες εξελίξεις και πολιτικές, το μερίδιο των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην ενεργειακή κατανάλωση στην ΕΕ θα ανέλθει στο 20,9% μέχρι το 2020.

³ Μελέτη που εκπονήθηκε κατ' ανάθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

⁴ EurObserv'ER.

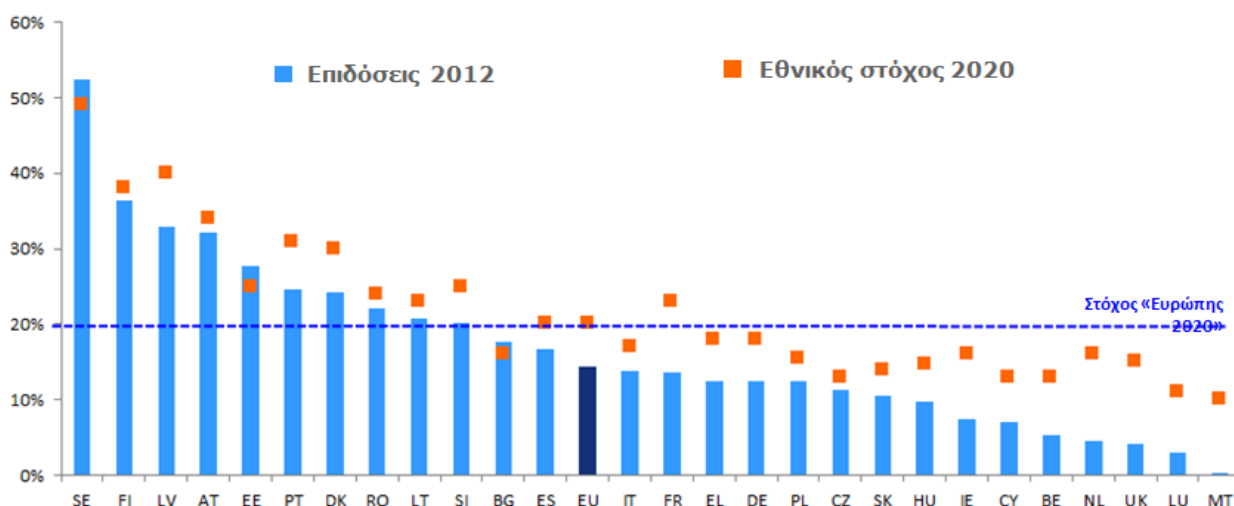
2. Η κατάσταση που επικρατεί και η πρόοδος που επιτεύχθηκε σε εθνικό επίπεδο

Συνολικά έχει σημειωθεί πρόοδος, αλλά χρειάζεται να καταβληθούν περαιτέρω προσπάθειες στα περισσότερα κράτη μέλη. Οι εθνικοί στόχοι κυμαίνονται από 10% στη Μάλτα έως 49% στη Σουηδία. Γενικά, όλα τα κράτη μέλη έχουν αυξήσει τη χρήση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας από το 2005, ωστόσο μόνο τρία από αυτά, η Σουηδία, η Εσθονία και η Βουλγαρία, έχουν μέχρι στιγμής επιτύχει τους εθνικούς τους στόχους. Η Φινλανδία, η Αυστρία και η Τσεχική Δημοκρατία έχουν προσεγγίσει πολύ τους αντίστοιχους στόχους. Η Γαλλία και το Ηνωμένο Βασίλειο απέχουν περίπου 10 ποσοστιαίες μονάδες από τους στόχους τους.

Εξετάζοντας τις εξελίξεις διαχρονικά, στην ομάδα των χωρών με τις καλύτερες επιδόσεις συγκαταλέγονται η Σουηδία, η Αυστρία και η Εσθονία, χώρες οι οποίες συνδυάζουν τη μεγαλύτερη πρόοδο από το 2005 με υψηλά επίπεδα χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Η Μάλτα, το Λουξεμβούργο, το Βέλγιο, το Ηνωμένο Βασίλειο, οι Κάτω Χώρες και η Γαλλία εμφανίζουν χαμηλές επιδόσεις σε συνδυασμό με μέτρια μόνο πρόοδο από το 2005. Όσον αφορά τις αποκλίσεις στο σύνολο της ΕΕ, το χάσμα μεταξύ των επιδόσεων των διαφόρων χωρών αυξήθηκε από το 2005, από 40,4 ποσοστιαίες μονάδες σε 52,1 ποσοστιαίες μονάδες το 2012, με τιμές που κυμαίνονται από 0,3% στη Μάλτα έως 52,4% στη Σουηδία.

Μερίδιο των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στα κράτη μέλη της ΕΕ

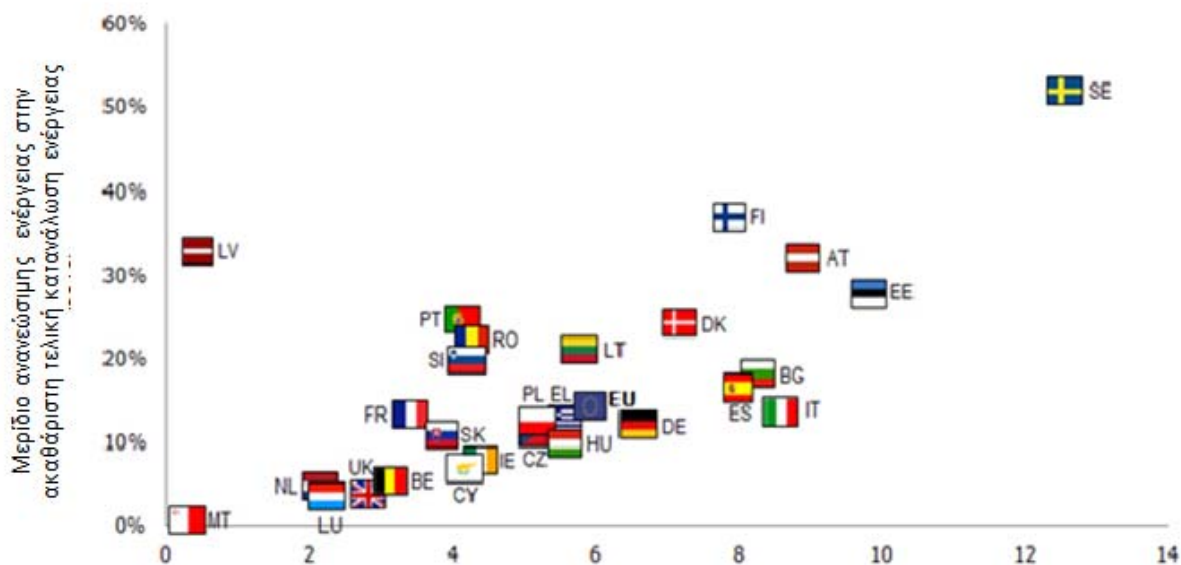
(% της ακαθάριστης τελικής κατανάλωσης ενέργειας)



Πηγές: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, EurObserv'ER

Επεξήγηση: το 2012, το μερίδιο των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην ενεργειακή κατανάλωση στην ΕΕ ήταν 14,4%, έναντι στόχου για 20% το 2020.

Η κατάσταση το 2012 και η πρόοδος που σημειώθηκε από το 2005, ανά χώρα



Πρόοδος το 2005-2012 (μεταβολή σε ποσοστιαίες μονάδες)

Πηγές: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, EurObserv'ER

Επεξήγηση: Το μερίδιο των ανανεώσιμων πηγών στην κατανάλωση ενέργειας στην ΕΕ αυξήθηκε κατά 5,9 ποσοστιαίες μονάδες την περίοδο 2005-2012 (οριζόντιος άξονας) σε 14,4% το 2012 (κατακόρυφος άξονας).

ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ «ΕΥΡΩΠΗ 2020» ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΚΛΙΜΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑ (3)

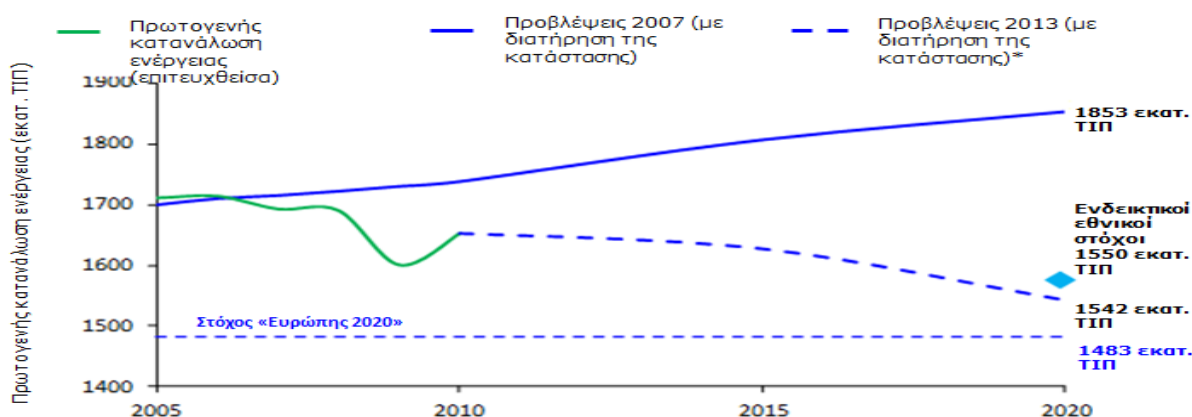
ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΚΑΤΑ 20%

1. Η κατάσταση σε επίπεδο ΕΕ

Όσον αφορά την ενεργειακή απόδοση, σημειώθηκε πρόσφατα κάποια πρόοδος, η οποία όμως πρέπει να παγιωθεί κατά τα προσεχή έτη προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για κατά 20% αύξηση της ενεργειακής απόδοσης, ποσοστό που αντιστοιχεί σε 1 483 εκατ. ΤΙΠ κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας⁵. Μεταξύ του 2000 και του 2006, η κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας αυξήθηκε σταθερά, από 1 617,8 εκατ. ΤΙΠ το 2000 σε 1 711,6 εκατ. ΤΙΠ το 2006. Από το 2007, η έναρξη της κρίσης προκάλεσε μια σχεδόν αδιάλειπτη μείωση της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας, η οποία έφτασε τους 1 583,5 εκατ. ΤΙΠ το 2012. Όπως για τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου, παρατηρήθηκε ελαφρά ανάκαμψη της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας το 2010 ως αποτέλεσμα της προσωρινής ανάκαμψης. Μεγάλο μέρος αυτής της μείωσης της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας μπορεί να εξηγηθεί από τη συρρίκνωση της οικονομικής δραστηριότητας που προέκυψε λόγω της κρίσης. Ωστόσο, πραγματοποιούνται επίσης ορισμένες διαρθρωτικές αλλαγές. Για να επιτευχθεί ο στόχος για το 2020 θα απαιτείτο μείωση της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας κατά 6,3% έως το 2020.

Με βάση τις τελευταίες τάσεις, χρειάζεται να καταβληθούν περαιτέρω προσπάθειες για την επίτευξη του στόχου της ενεργειακής απόδοσης. Η πρόσφατη μείωση της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας πρέπει να συνεχιστεί και να βασίζεται σε μακροχρόνιες αλλαγές στους τρόπους κατανάλωσης ενέργειας. Γενικά, η κρίση είχε αντίκτυπο στην κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας. Επομένως, είναι αμφίβολο κατά πόσον μπορούν να διατηρηθούν οι πρόσφατες ενθαρρυντικές εξελίξεις, καθώς και η αντίστοιχη επιρροή των κυκλικών και διαρθρωτικών παραγόντων. Υπάρχουν περιθώρια για περαιτέρω δράση σε όλους τους τομείς, ιδίως στις μεταφορές, όπου ελάχιστη πρόοδος έχει επιτευχθεί μέχρι στιγμής.

Κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας στην ΕΕ, 2005-2020



Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Επεξήγηση: Η κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας στην ΕΕ θα μπορούσε να ανέλθει σε 1 542 εκατ. ΤΙΠ έως το 2020.

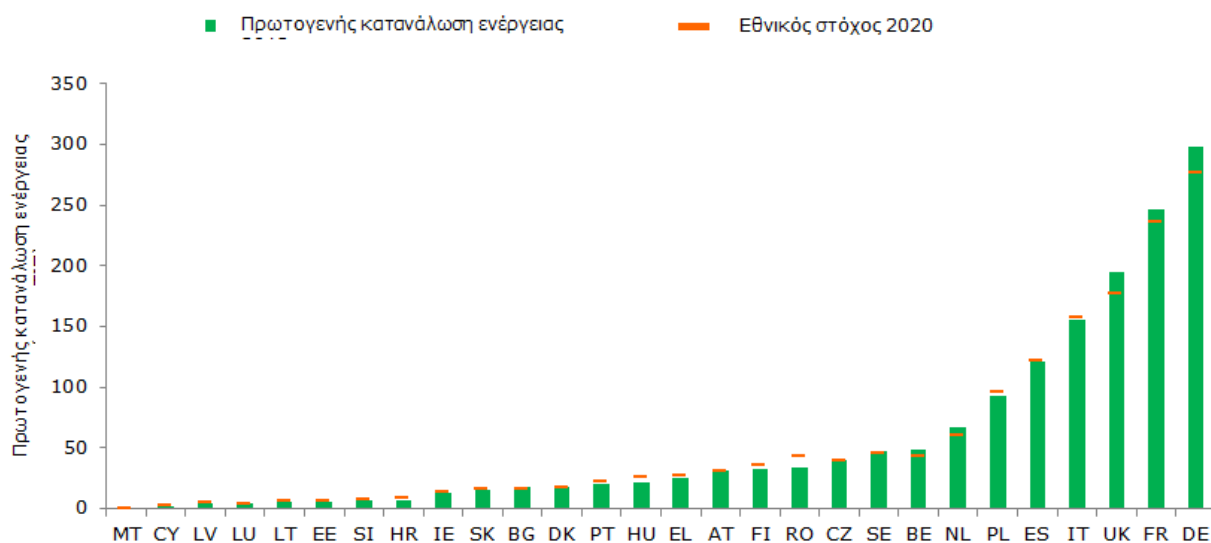
* Οι προβλέψεις για το 2013 (διατήρηση της κατάστασης ως έχει) γίνονται με βάση τις τρέχουσες πολιτικές.

⁵ Σε αντίθεση με την κατανάλωση τελικής ενέργειας, η κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας αφορά την ενέργεια η οποία δεν έχει υποβληθεί σε διαδικασία μετατροπής ή μετασχηματισμού.

2. Η κατάσταση που επικρατεί και η πρόοδος που επιτεύχθηκε σε εθνικό επίπεδο

Η εικόνα όσον αφορά την ενεργειακή απόδοση είναι ανομοιογενής. Η οδηγία για την ενεργειακή απόδοση⁶ προσδιορίζει τον στόχο της ενεργειακής απόδοσης σε ευρωπαϊκό επίπεδο και απαιτεί από τα κράτη μέλη να θέσουν έναν ενδεικτικό εθνικό στόχο για το 2020. Ο στόχος αυτός πρέπει να συγκεκριμενοποιηθεί σε τα επίπεδα κατανάλωσης πρωτογενούς και τελικής ενέργειας για λόγους συγκρισιμότητας. Συνολικά, το 2012, η Κύπρος, η Εσθονία, η Ελλάδα, η Φινλανδία, η Κροατία, η Ουγγαρία, η Ιρλανδία, η Λιθουανία, η Λετονία, η Πορτογαλία, η Ρουμανία, η Σλοβακία, το Λουξεμβούργο, η Πολωνία, η Ισπανία, η Ιταλία και η Σλοβενία είχαν χαμηλότερα επίπεδα κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας σε σχέση με τους εθνικούς ενδεικτικούς τους στόχους.

Η κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας στα κράτη μέλη της ΕΕ



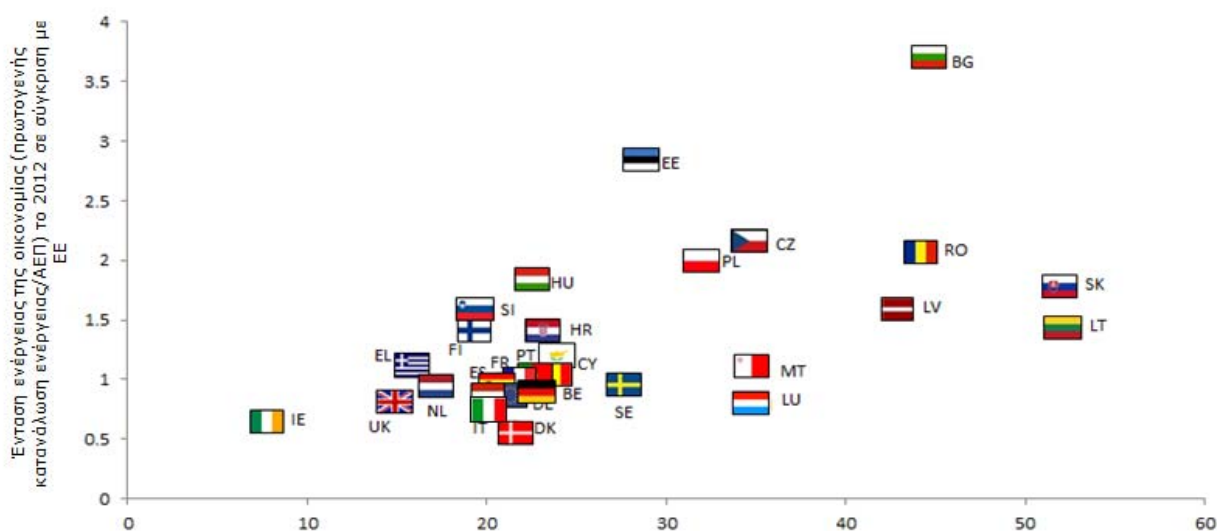
Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Επεξήγηση: το 2012, 17 κράτη μέλη είχαν επιτύχει τους εθνικούς ενδεικτικούς τους στόχους για την ενεργειακή απόδοση

⁶ ΕΕ L 289 της 14.11.2012.

Η ένταση ενέργειας⁷ – το ποσό της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας ανά μονάδα του ΑΕΠ – βελτιώθηκε σε όλα τα κράτη μέλη μεταξύ 2005 και 2011. Συνολικά, οι χώρες με την υψηλότερη έντασης ενέργειας την μείωσαν σημαντικά. Η μείωση είναι πιο περιορισμένη στα κράτη μέλη με χαμηλότερη ένταση ενέργειας.

Η κατάσταση το 2012 και η πρόοδος που σημειώθηκε από το 2005, ανά χώρα



Μείωση της έντασης του άνθρακα μεταξύ 2005 και 2012 (%)

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Επεξήγηση: το 2012, τα περισσότερα κράτη μέλη βρίσκονταν κοντά στον μέσο όρο της ΕΕ όσον αφορά την ένταση ενέργειας και την πρόοδο που έχει επιτευχθεί.

Ο ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ «ΕΥΡΩΠΗ 2020» ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ (1)
ΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΠΟΣΟΣΤΟΥ ΠΡΩΡΗΣ ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΗΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΕ ΛΙΓΟΤΕΡΑ
ΑΠΟ 10% ΜΕΧΡΙ ΤΟ 2020.

⁷ Ο δείκτης έντασης ενέργειας εξαρτάται από τη βιομηχανική διάρθρωση της οικονομίας και, ως εκ τούτου, δεν αποτελεί ακριβή ένδειξη της ενεργειακής απόδοσης στα κράτη μέλη.

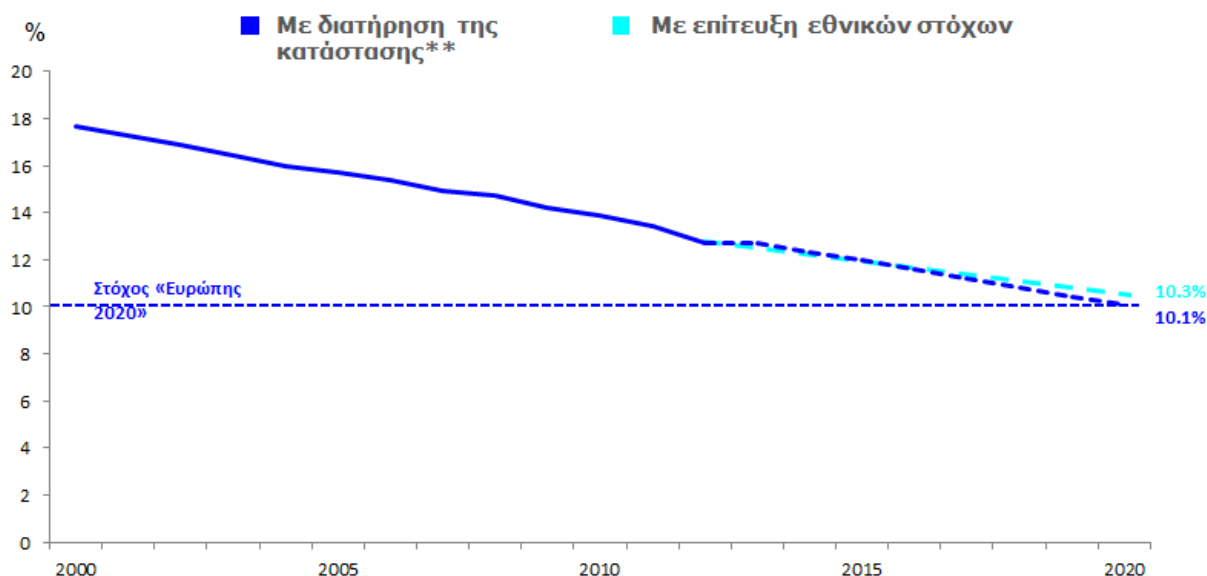
1. Η κατάσταση σε επίπεδο ΕΕ

Έχουν πραγματοποιηθεί θετικά βήματα όσον αφορά την πρόωρη εγκατάλειψη της εκπαίδευσης και κατάρτισης: το ποσοστό των νέων που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο εμφανίζει σταθερά πτωτική τάση από το 2000, αλλά προς το παρόν παραμένει πάνω από τον στόχο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για 10%. Έως το 2020, η ΕΕ θα επιδιώξει να μειώσει το ποσοστό των ατόμων που εγκαταλείπουν πρόωρα την εκπαίδευση και την κατάρτιση ηλικίας 18-24 ετών (άτομα που έχουν ολοκληρώσει το πολύ την κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και δεν παρακολουθούν περαιτέρω εκπαίδευση ή κατάρτιση) σε λιγότερο από 10%. Ο δείκτης αυτός ακολούθησε σταθερά φθίνουσα πορεία από το 2000 στην ΕΕ και έχει μειωθεί, από άνω του 17% το 2000⁸, σε 15,7% το 2005 και σε 12,7% το 2012. Ωστόσο, εξακολουθεί να υπερβαίνει κατά 2,7 ποσοστιαίες μονάδες τον στόχο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Μέρος αυτών των θετικών επιδόσεων μπορεί να συνδεθεί με τις συνέπειες της κρίσης, καθώς η επιδείνωση των συνθηκών και των προοπτικών απασχόλησης, ιδίως για τους νέους, τους ώθησαν να παραμένουν για περισσότερο διάστημα στο σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Ο στόχος της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» όσον αφορά την πρόωρη εγκατάλειψη της σχολικής εκπαίδευσης είναι δυνατόν να επιτευχθεί έως το 2020. Μολονότι ο στόχος της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» όσον αφορά την πρόωρη εγκατάλειψη της εκπαίδευσης και κατάρτισης φαίνεται εφικτός, η επίτευξή του δεν είναι δεδομένη. Οι πρόσφατες μειώσεις των ποσοστών πρόωρης εγκατάλειψης της σχολικής εκπαίδευσης λόγω της κρίσης, σε συνδυασμό με τις δημογραφικές προβολές, θέτουν υπό αμφισβήτηση την ικανότητα της ΕΕ να μειώσει το ποσοστό των ατόμων που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο σε λιγότερο από 10% έως το 2020. Για να επιτευχθεί ο στόχος αυτός θα χρειαστούν συνεχείς, αν όχι εντονότερες, προσπάθειες από την ΕΕ και τα κράτη μέλη της.

Άτομα που εγκαταλείπουν πρόωρα την εκπαίδευση και κατάρτιση στην ΕΕ το 2000*, 2012 και 2020

(άτομα ηλικίας 18-24 ετών που έχουν ολοκληρώσει το πολύ την κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και δεν παρακολουθούν περαιτέρω εκπαίδευση ή κατάρτιση)



Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Με βάση τις δεσμεύσεις που έχουν ήδη αναληφθεί, το ποσοστό πρόωρης εγκατάλειψης της σχολικής εκπαίδευσης στην ΕΕ μπορεί να φτάσει το 10,1% έως το 2020.

* 2000 και 2001: Στοιχεία για την ΕΕ-27.

** Το σενάριο της «διατήρησης της κατάστασης ως έχει» αντιστοιχεί σε παρέκταση των εξελίξεων της περιόδου 2000-2012.

⁸ Στοιχεία για την ΕΕ-27.

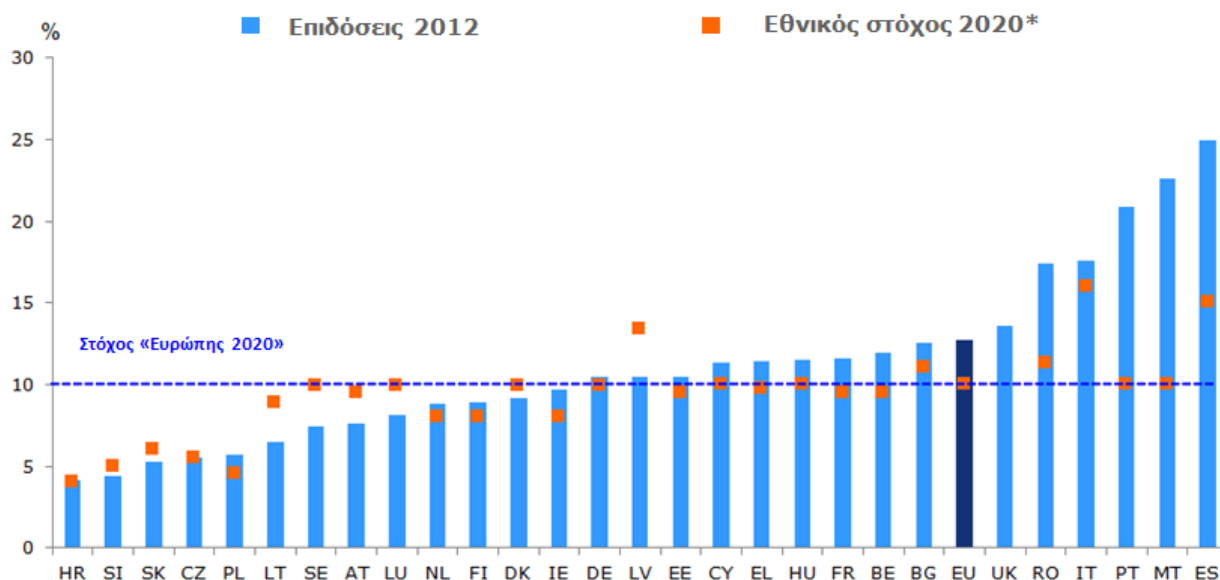
2. Η κατάσταση που επικρατεί και η πρόοδος που επιτεύχθηκε σε εθνικό επίπεδο

Τα κράτη μέλη είναι σε διαφορετικό βαθμό αισιόδοξα όσον αφορά τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης της εκπαίδευσης και κατάρτισης. Έχοντας θέσει εθνικούς στόχους που κυμαίνονται από 4% στην Κροατία έως 16% στην Ιταλία, τα κράτη μέλη έχουν επιδείξει διαφορετικά επίπεδα φιλοδοξίας, γεγονός που δυσχεραίνει σε διαφορετικό βαθμό την πορεία προς την επίτευξη του στόχου. Το 2012, 9 κράτη μέλη, και συγκεκριμένα η Δανία, η Σλοβενία, η Τσεχική Δημοκρατία, η Σουηδία, το Λουξεμβούργο, η Αυστρία, η Λετονία, η Λιθουανία και η Σλοβακία, είχαν ήδη επιτύχει τους αντίστοιχους στόχους τους, αν και ορισμένες από τις χώρες αυτές είχαν θέσει λιγότερο φιλόδοξους στόχους από ό,τι άλλα κράτη μέλη. Η Κροατία, η Γερμανία, οι Κάτω Χώρες και η Φινλανδία επίσης προσεγγίζουν τους στόχους τους, ενώ η Ισπανία, η Πορτογαλία, η Μάλτα και η Ρουμανία εξακολουθούν να απέχουν πόρρω από την επίτευξή τους. Αυτό μπορεί να εξηγηθεί εν μέρει από το γεγονός ότι οι χώρες αυτές έχουν θέσει κάπως φιλόδοξους στόχους.

Εξετάζοντας τις εξελίξεις διαχρονικά, διακρίνονται τέσσερις κύριες ομάδες χωρών: ορισμένα κράτη μέλη, όπως η Ισπανία, η Ρουμανία και η Ιταλία, εμφανίζουν υψηλά ποσοστά πρόωρης εγκατάλειψης της εκπαίδευσης και κατάρτισης και σχετικά αργή πρόοδο. Η Πορτογαλία και η Μάλτα εμφανίζουν επίσης υψηλά ποσοστά πρόωρης εγκατάλειψης της σχολικής εκπαίδευσης, αλλά έχουν σημειώσει σημαντική πρόοδο από το 2000. Στον αντίποδα, ορισμένες χώρες με καλές επιδόσεις πραγματοποίησαν μικρή μόνο πρόοδο από το 2000 — στην περίπτωση μάλιστα του Λουξεμβούργου και της Κροατίας, το ποσοστό πρόωρης εγκατάλειψης της εκπαίδευσης και κατάρτισης αυξήθηκε την περίοδο 2000-2012. Η Δανία και η Λιθουανία εμφανίζουν τις καλύτερες επιδόσεις, συνδυάζοντας χαμηλά ποσοστά πρόωρης εγκατάλειψης της σχολικής εκπαίδευσης με αξιοσημείωτη πρόοδο από το 2000. Έως το 2020, σύμφωνα με τις τελευταίες προβλέψεις, τα περισσότερα κράτη μέλη είναι πιθανό να επιτύχουν τον στόχο τους, με εξαίρεση την Ισπανία, την Πορτογαλία και τη Ρουμανία.

Πρόωρη εγκατάλειψη της εκπαίδευσης και κατάρτισης στα κράτη μέλη της ΕΕ

(άτομα ηλικίας 18-24 ετών που έχουν ολοκληρώσει το πολύ την κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και δεν παρακολουθούν περαιτέρω εκπαίδευση ή κατάρτιση)

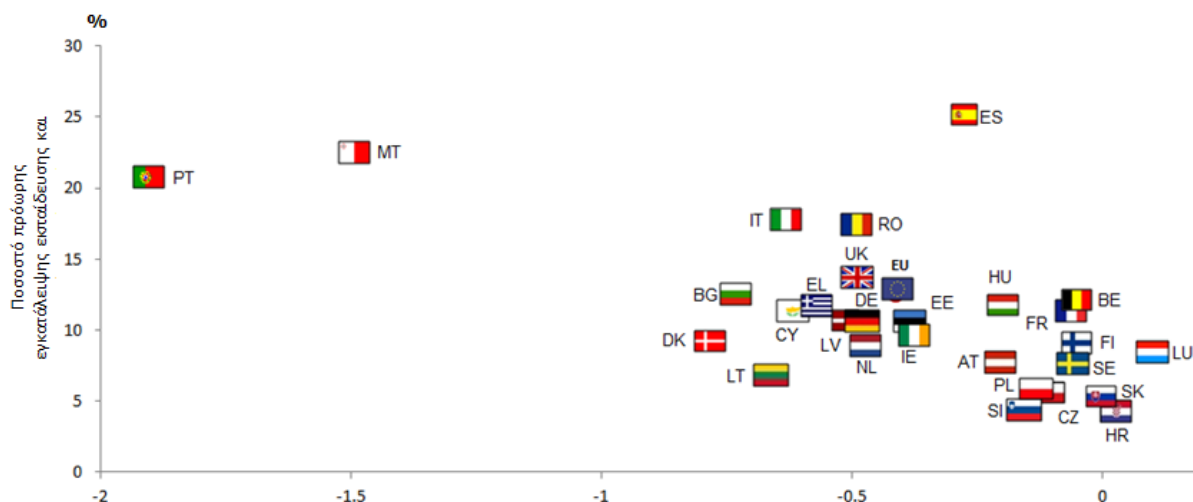


Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Επεξήγηση: το μέσο ποσοστό των ατόμων που εγκαταλείπουν πρόωρα την εκπαίδευση και κατάρτιση το 2012 ανήλθε σε 12,7%, έναντι στόχου 10% για το 2020.

* EE 28, DK, DE, LU και SE: <10%· LT: <9%· SK: <6%. Το Ηνωμένο Βασίλειο δεν έχει θέσει στόχο.

Η κατάσταση το 2012 και η πρόοδος που σημειώθηκε από το 2000*, ανά χώρα



% ετήσια μεταβολή του ποσοστού πρόωρης εγκατάλειψης της εκπαίδευσης και κατάρτισης (2000-2012)

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Επεξήγηση: το ποσοστό πρόωρης εγκατάλειψης της εκπαίδευσης και κατάρτισης στην ΕΕ μειώθηκε κατά 0,4 ποσοστιαία μονάδα περίπου κάθε χρόνο την περίοδο 2002-2012 (οριζόντιος άξονας), για να φθάσει το 12,7% το 2012 (κατακόρυφος άξονας).

* ΕΕ: 2002-2012.

Η πρόωρη εγκατάλειψη της σχολικής εκπαίδευσης χαρακτηρίζεται από σταδιακά φθίνουσες διακυμάνσεις ανά την ΕΕ. Η απόκλιση μεταξύ του χαμηλότερου και του υψηλότερου ποσοστού πρόωρης εγκατάλειψης της σχολικής εκπαίδευσης έχει μειωθεί κατά πάνω από το μισό την περίοδο 2000-2012. Η απόκλιση ανήλθε σε 46,9 ποσοστιαίες μονάδες το 2000, με το χαμηλότερο ποσοστό, 7,3%, στη Σουηδία, και το υψηλότερο, 54,2%, στη Μάλτα. Το 2012, περιορίστηκε σε 20,7 ποσοστιαίες μονάδες, με το χαμηλότερο ποσοστό, 4,2%, στην Κροατία και το υψηλότερο, 24,9%, στην Ισπανία. Γενικά, οι χώρες της νότιας Ευρώπης τείνουν να εμφανίζουν υψηλότερα ποσοστά πρόωρης εγκατάλειψης της εκπαίδευσης και κατάρτισης. Στο πλαίσιο αυτό, χαμηλά ποσοστά πρόωρης εγκατάλειψης της σχολικής εκπαίδευσης σημειώνονται κατά κανόνα στις περιφέρειες των χωρών της βόρειας και της ανατολικής Ευρώπης, σε αντίθεση με τις περιφέρειες της νότιας Ευρώπης.

Ο ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ «ΕΥΡΩΠΗ 2020» ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ (2)

**ΑΥΞΗΣΗ ΤΟΥ ΜΕΡΙΔΙΟΥ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 30-34 ΕΤΩΝ
ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΕΙ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΕ ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ 40%**

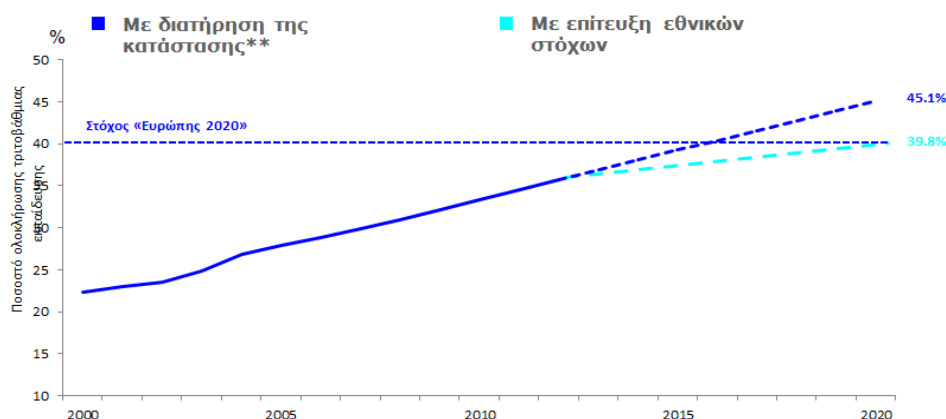
1. Η κατάσταση σε επίπεδο ΕΕ

Έχει σημειωθεί ικανοποιητική πρόοδος προς την επίτευξη του στόχου της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για αύξηση στο 40% του ποσοστού ολοκλήρωσης της τριτοβάθμιας (ή ισοδύναμης) εκπαίδευσης· η πρόοδος αυτή πρέπει να συνεχισθεί. Ο δεύτερος δείκτης σχετικά με την εκπαίδευση αποσκοπεί στην αύξηση στο 40% του ποσοστού νέων ηλικίας 30-34 ετών που έχουν ολοκληρώσει την τριτοβάθμια (ή ισοδύναμη) εκπαίδευση. Με ποσοστό 22,4% το 2000⁹, 27,9% το 2005 και 35,7% το 2012, δηλαδή με αύξηση κατά 13,3 ποσοστιαίες μονάδες σε 12 χρόνια, η ΕΕ έχει προχωρήσει σημαντικά προς την επίτευξη του στόχου της και ο αριθμός των αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αυξήθηκε ραγδαία. Οι επιδόσεις που εμφανίζει επί του παρόντος η ΕΕ απέχουν μόνο κατά 4,3 ποσοστιαίες μονάδες από τον στόχο του 40% που έχει τεθεί στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

Ο στόχος της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» όσον αφορά τη ολοκλήρωση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι δυνατόν να επιτευχθεί έως το 2020. Με βάση τις τελευταίες εξελίξεις, δεδομένου ότι έχει ήδη επιτευχθεί σημαντική πρόοδος, και αν υποθεθεί ότι οι προηγούμενες τάσεις θα συνεχισθούν, υπάρχουν αρκετές πιθανότητες να επιτευχθεί ο στόχος σχετικά με τη ολοκλήρωση της τριτοβάθμιας (ή ισοδύναμης) εκπαίδευσης.

Η ολοκλήρωση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην ΕΕ, 2000-2020*

(% του πληθυσμού ηλικίας 30-34 ετών που έχει ολοκληρώσει την τριτοβάθμια εκπαίδευση — επίπεδα 5 και 6 της ISCED)



Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Επεξήγηση: με βάση τις δεσμεύσεις που έχουν ήδη αναληφθεί, το ποσοστό ολοκλήρωσης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην ΕΕ μπορεί να ανέλθει στο 45,1% έως το 2020.

* 2000-2001: Στοιχεία για την ΕΕ-27.

** Το σενάριο της «διατήρησης της κατάστασης ως έχει» αντιστοιχεί σε παρέκταση των εξελίξεων της περιόδου 2000-2012.

⁹ Στοιχεία για την ΕΕ-27.

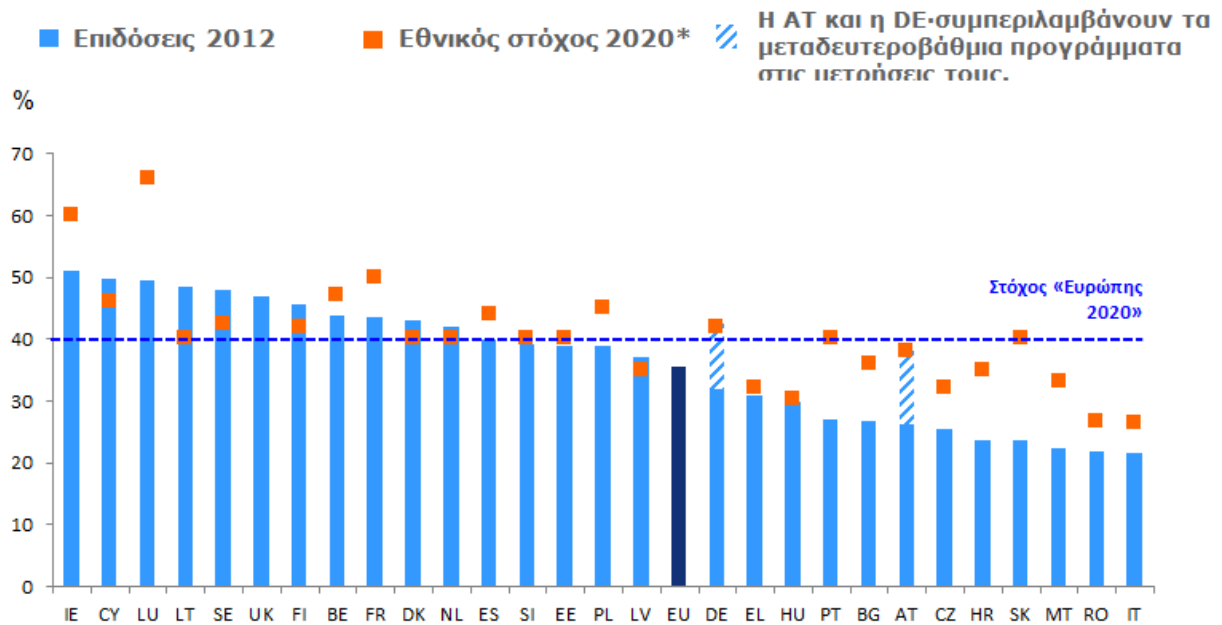
2. Η κατάσταση που επικρατεί και η πρόοδος που επιτεύχθηκε σε εθνικό επίπεδο

Έχει σημειωθεί ικανοποιητική πρόοδος όσον αφορά την αύξηση του ποσοστού ολοκλήρωσης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, αν και ορισμένα κράτη μέλη έχουν θέσει πιο φιλόδοξους στόχους από άλλα. Οι εθνικοί στόχοι αποτυπώνουν τα διαφορετικά επίπεδα φιλοδοξίας των στόχων που έχουν θέσει τα κράτη μέλη, οι οποίοι κυμαίνονται από 26-27% στην Ιταλία έως 60% στην Ιρλανδία. Το 2012, 9 κράτη μέλη (η Λετονία, οι Κάτω Χώρες, η Δανία, η Φινλανδία, η Σουηδία, η Λιθουανία, η Κύπρος, η Γερμανία και η Αυστρία¹⁰) είχαν ήδη επιτύχει τους στόχους τους. Η Ουγγαρία, η Σλοβενία και η Εσθονία έπονται με μικρή διαφορά και έχουν προσεγγίσει πολύ τους αντίστοιχους στόχους τους. Η Μάλτα, η Σλοβακία, το Λουξεμβούργο, η Πορτογαλία και η Κροατία απέχουν περισσότερο από τους στόχους τους, ενώ και η Ιρλανδία απέχει 9 ποσοστιαίες μονάδες από τον στόχο της. Ορισμένες από τις χώρες αυτές, όπως η Σλοβακία, η Πορτογαλία, η Ιρλανδία και το Λουξεμβούργο έχουν θέσει φιλόδοξους στόχους, 40%, 60% και 66% αντιστοίχως, σε αντίθεση με τον λιγότερο φιλόδοξο στόχο του 26% που έχει θέσει η Ιταλία για παράδειγμα. Όσον αφορά την πρόοδο που σημειώθηκε κατά την τελευταία δεκαετία, διακρίνονται τέσσερις ομάδες χωρών: ορισμένα κράτη μέλη, και συγκεκριμένα η Βουλγαρία, η Ελλάδα, η Κροατία, η Αυστρία, η Ιταλία, η Τσεχική Δημοκρατία και η Ρουμανία, χαρακτηρίζονται από χαμηλά ποσοστά ολοκλήρωσης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε συνδυασμό με περιορισμένη πρόοδο από το 2000. Παρά τις χαμηλές επιδόσεις, άλλες χώρες έχουν επιτελέσει σημαντική πρόοδο από το 2000. Τούτο ισχύει ιδίως όσον αφορά την Πορτογαλία και την Ουγγαρία. Μεταξύ των χωρών με τις καλύτερες επιδόσεις όσον αφορά την ολοκλήρωση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, η βραδεία πρόοδος στη Φινλανδία, το Βέλγιο και την Ισπανία διαφέρει από την υψηλή πρόοδο που επιτεύχθηκε από το Λουξεμβούργο, τη Λιθουανία, την Ιρλανδία και τη Σουηδία. Όσον αφορά τις προβλέψεις για το 2020, τα περισσότερα κράτη μέλη, εκτός από τη Μάλτα, την Πορτογαλία και τη Σλοβακία, αναμένεται να επιτύχουν τον στόχο τους.

¹⁰ Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι στόχοι της Γερμανίας και της Αυστρίας διαφέρουν από εκείνους των άλλων κρατών μελών, δεδομένου ότι περιλαμβάνουν την ολοκλήρωση της μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Ποσοστό ολοκλήρωσης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στα κράτη μέλη της ΕΕ

(% του πληθυσμού ηλικίας 30-34 ετών που έχει ολοκληρώσει την τριτοβάθμια εκπαίδευση — επίπεδα 5 και 6 της ISCED)

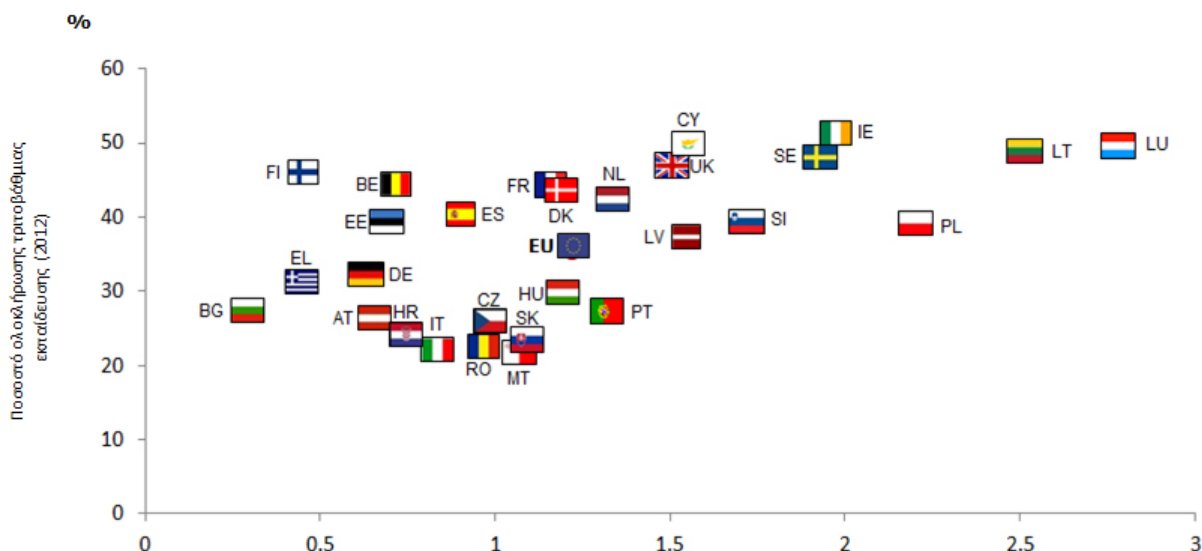


Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Επεξήγηση: το 2012, το ποσοστό ολοκλήρωσης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην ΕΕ ήταν 35,7%, έναντι στόχου για 40% το 2020.

* ΕΕ-28, Δανία: τουλάχιστον 40%· Γερμανία: 42%, που περιλαμβάνει το επίπεδο 4 της ISCED· Ιταλία: 26-27 % (παραδοχή για 26,5 %)· Λετονία: 34-36% (παραδοχή για 35%)· Κάτω Χώρες: άνω του 40%· Αυστρία: 38%, που περιλαμβάνει το επίπεδο 4 της ISCED· Σουηδία: 40-45 % (παραδοχή για 42,5 %)· το Ηνωμένο Βασίλειο δεν έχει θέσει στόχο· Φινλανδία: 42% (περιοριστικότερος ορισμός)· Γαλλία: πληθυσμός ηλικίας 17-33 ετών.

Η κατάσταση το 2012 και η πρόοδος που σημειώθηκε από το 2000, ανά χώρα*



% ετήσια μεταβολή του ποσοστού ολοκλήρωσης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (2000-2012)

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Επεξήγηση: για την ΕΕ συνολικά, το ποσοστό ολοκλήρωσης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αυξήθηκε κατά περισσότερο από 1 ποσοστιαία μονάδα από το 2000 (οριζόντιος άξονας), φθάνοντας το 35,7% το 2012 (κατακόρυφος άξονας).

* 2000: Στοιχεία για την ΕΕ-27.

Οι επιδόσεις των διαφόρων χωρών δείχνουν μια ανομοιογενή εικόνα εντός της ΕΕ.

Συνολικά, η βόρεια Ευρώπη εμφανίζει τα υψηλότερα επίπεδα ολοκλήρωσης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, πράγμα που αποτυπώνεται επίσης στις επιδόσεις των διαφόρων χωρών. Το μεγάλο χάσμα που παρατηρείται στα αποτελέσματα σχετικά με την τριτοβάθμια εκπαίδευση, το οποίο κυμαίνεται από 35,2 εκατοστιαίες μονάδες στη Μάλτα, τη χώρα με τις πενιχρότερες επιδόσεις, έως τα καλύτερα αποτελέσματα, τα οποία είχε επιτύχει η Λιθουανία το 2000, περιορίστηκε σταδιακά στις 29,4 ποσοστιαίες μονάδες το 2012. Η Ιταλία εμφανίζει το χαμηλότερο ποσοστό ολοκλήρωσης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ύψους 21,7%, ενώ η Ιρλανδία με ποσοστό 51,1% είναι η χώρα με τις καλύτερες επιδόσεις. Τα αποτελέσματα στις περιφέρειες εμφανίζουν κάποιες αποκλίσεις εντός των κρατών μελών, ιδίως στην Ισπανία και τη Γερμανία. Εξάλλου, τα διαφορετικά επίπεδα φιλοδοξίας των κρατών μελών γίνονται επίσης αισθητά όσον αφορά τις επιδόσεις των διαφόρων περιφερειών: ορισμένες χώρες εμφανίζουν μεγάλο αριθμό περιφερειών με υψηλές επιδόσεις, μολονότι παραμένουν κάτω από τον εθνικό στόχο.

Ο ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ «ΕΥΡΩΠΗ 2020» ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΦΤΩΧΕΙΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟ

1. Η κατάσταση σε επίπεδο ΕΕ

Ο κοινωνικός αντίκτυπος της κρίσης υπήρξε σημαντικός και ο αριθμός των ανθρώπων που βρίσκονται εκτεθειμένοι στον κίνδυνο της φτώχειας ή του κοινωνικού αποκλεισμού έχει αυξηθεί, με αποτέλεσμα να υπονομεύεται η πρόοδος προς την επίτευξη του στόχου της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» να απαλλαγούν 20 εκατομμύρια άνθρωποι από τον κίνδυνο της φτώχειας ή του κοινωνικού αποκλεισμού. Ο στόχος που έθεσε η ΕΕ αντιστοιχεί σε κατάσταση κατά την οποία 96,4 εκατομμύρια άνθρωποι θα αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο της φτώχειας ή του κοινωνικού αποκλεισμού το 2020¹¹. Όταν γίνεται λόγος για τον αριθμό των ατόμων που αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο της φτώχειας ή του κοινωνικού αποκλεισμού, ο δείκτης περιλαμβάνει τον αριθμό των ατόμων που πλήττονται από τουλάχιστον έναν από τους τρεις τύπους της φτώχειας, δηλαδή την φτώχεια ως προς το εισόδημα (άτομα που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις¹²), υλική φτώχεια (άτομα με σοβαρές υλικές στερήσεις¹³) και άνθρωποι που ζουν σε νοικοκυριά με πολύ χαμηλή ένταση εργασίας¹⁴.

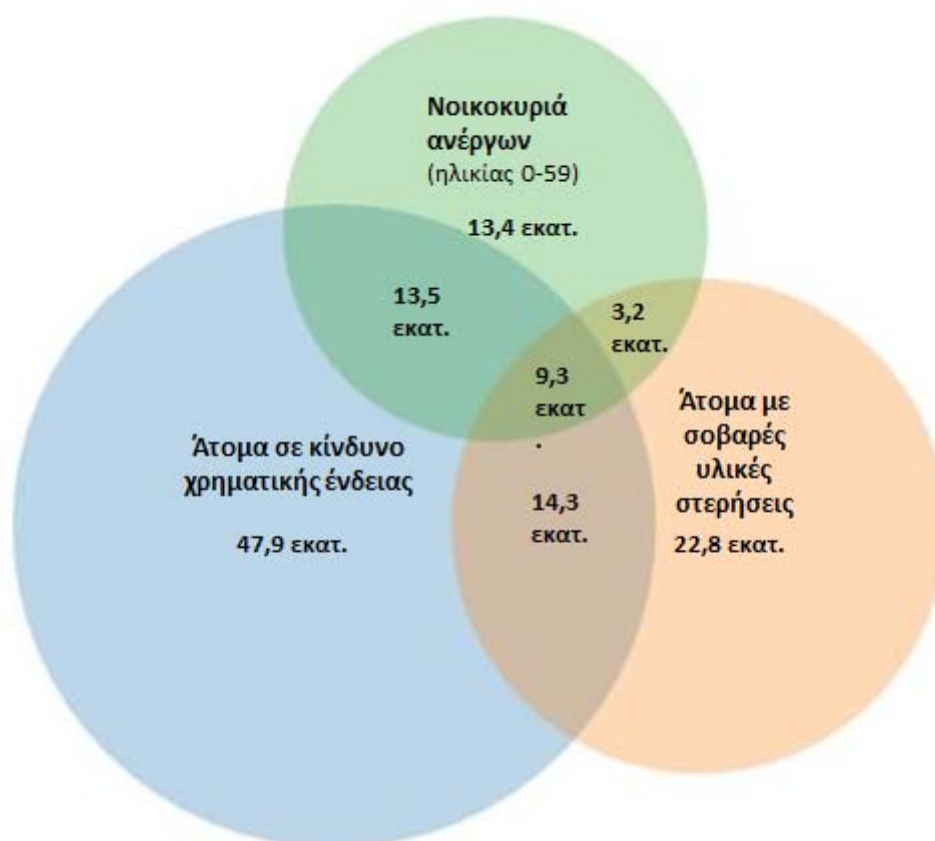
¹¹ Ως έτος βάσης χρησιμοποιείται το 2008.

¹² «Άτομα με ισοδύναμο διαθέσιμου εισοδήματος κατώτερο από το όριο κινδύνου φτώχειας, το οποίο έχει καθοριστεί στο 60% του εθνικού μέσου ισοδυνάμου διαθέσιμου εισοδήματος (μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις)». Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

¹³ «Οι συνθήκες διαβίωσης των ατόμων που αντιμετωπίζουν σοβαρές υλικές στερήσεις χαρακτηρίζονται από σοβαρή έλλειψη πόρων: τα άτομα αυτά αντιμετωπίζουν τουλάχιστον 4 τουλάχιστον από τα ακόλουθα 9 στοιχεία στέρησης: δεν είναι σε θέση i) να πληρώνουν το ενοίκιο ή τους λογαριασμούς επιχειρήσεων κοινής ωφελείας, ii) να διαθέτουν επαρκή θέρμανση το σπίτι τους, iii) να αντεπεξέρχονται σε απρόβλεπτα έξοδα, iv) να καταναλώνουν κρέας, ψάρι ή το αντίστοιχο σε πρωτεΐνη κάθε δεύτερη μέρα, v) να κάνουν μια εβδομάδα διακοπές μακριά από το σπίτι τους, vi) να καλύπτουν τα έξοδα ενός αυτοκινήτου, vii) να αγοράσουν ένα πλυντήριο, viii) μια έγχρωμη τηλεόραση και/ή ix) ένα τηλέφωνο». Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

¹⁴ «Άτομα που ζουν σε νοικοκυριό με πολύ χαμηλή ένταση εργασίας είναι τα άτομα ηλικίας 0-59 ετών που δεν σπουδάζουν και ζουν σε νοικοκυριά στα οποία οι ενήλικοι απασχολήθηκαν λιγότερο από το 20% της συνολικής πλήρους διαθεσιμότητάς τους προς εργασία κατά τη διάρκεια του προηγούμενου έτους». Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Άτομα σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού στην ΕΕ το 2012



Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή

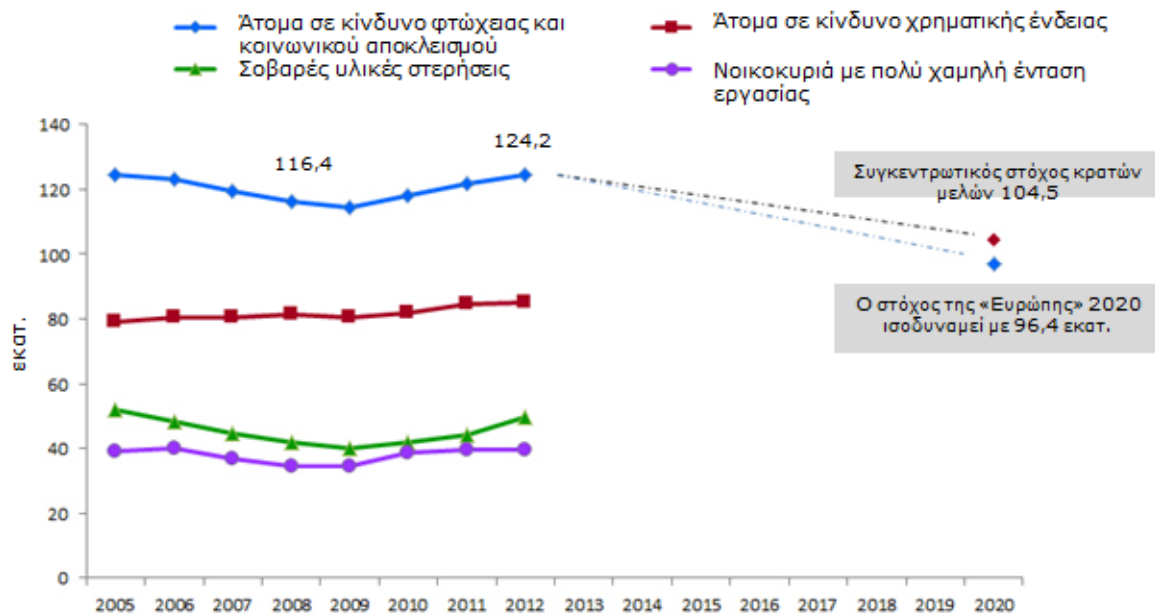
Επεξήγηση: με βάση τρεις διαφορετικούς τρόπους υπολογισμού της φτώχειας, συνολικά 124,2 εκατομμύρια άνθρωποι αντιμετώπιζαν τον κίνδυνο της φτώχειας ή του κοινωνικού αποκλεισμού στην ΕΕ το 2012 (εκ των οποίων 9,3 εκατομμύρια ανήκουν και στις τρεις ομάδες).

Δεδομένων των ιδιαίτερα δυσμενών επιπτώσεων της κρίσης, ο στόχος της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για τη φτώχεια φαίνεται ανέφικτος. Τα έτη μέχρι το 2009 χαρακτηρίστηκαν από σταθερή μείωση του αριθμού των ανθρώπων που βρίσκονταν εκτεθειμένοι στον κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού. Το χαμηλότερο επίπεδο επιτεύχθηκε το 2009, οπότε περίπου 114 εκατομμύρια άνθρωποι αντιμετώπιζαν τον κίνδυνο της φτώχειας ή του κοινωνικού αποκλεισμού¹⁵, έναντι άνω των 124 εκατομμυρίων το 2005¹⁶. Ωστόσο, η κρίση εξάλειψε τις θετικές αυτές εξελίξεις και οδήγησε σε αύξηση των συγκεντρωτικών στοιχείων για την ΕΕ-28, με αύξηση του αριθμού των ατόμων που αντιμετώπιζαν τον κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού σε πάνω από 118 εκατομμύρια το 2010, πάνω από 121 εκατομμύρια το 2011 και πάνω από 124 εκατομμύρια το 2012. Η νομισματική φτώχεια πλήττει τον μέγιστο αριθμό ανθρώπων και οι σοβαρές υλικές στερήσεις αυξήθηκαν με τη μεγαλύτερη ταχύτητα, κατά 7,1 εκατομμύρια ανθρώπους από το 2010. Με βάση τις πρόσφατες τάσεις και σύμφωνα με τις τελευταίες προβολές, ο στόχος της ΕΕ για μείωση του αριθμού των ατόμων που αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο της φτώχειας ή του κοινωνικού αποκλεισμού σε 96,4 εκατομμύρια έως το 2020 δεν είναι πιθανόν να επιτευχθεί και ο δείκτης ενδέχεται να παραμείνει κοντά στα 100 εκατομμύρια.

¹⁵ Στοιχεία για την ΕΕ-27.

¹⁶ Στοιχεία για την ΕΕ-27.

Άτομα σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού και επιμέρους δείκτες, 2005-2020*



Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Το 2012, 124 εκατομμύρια πολίτες αντιμετώπιζαν τον κίνδυνο της φτώχειας ή του κοινωνικού αποκλεισμού στην ΕΕ, δηλαδή 28 εκατομμύρια περισσότερα από ό, τι προέβλεπε ο στόχος της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

*2005-2009: Στοιχεία για την ΕΕ-27, 2010-2012: Στοιχεία για την ΕΕ-28. Ο στόχος του 2020 για 96,4 εκατομμύρια αντιστοιχεί στο έτος 2008 για την ΕΕ-27 (116,4 εκατομμύρια) μείον τα 20 εκατομμύρια άτομα που η ΕΕ έχει θέσει ως στόχο να απαλλάξει από τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό. Η Κροατία εξαιρείται από τον υπολογισμό του στόχου.

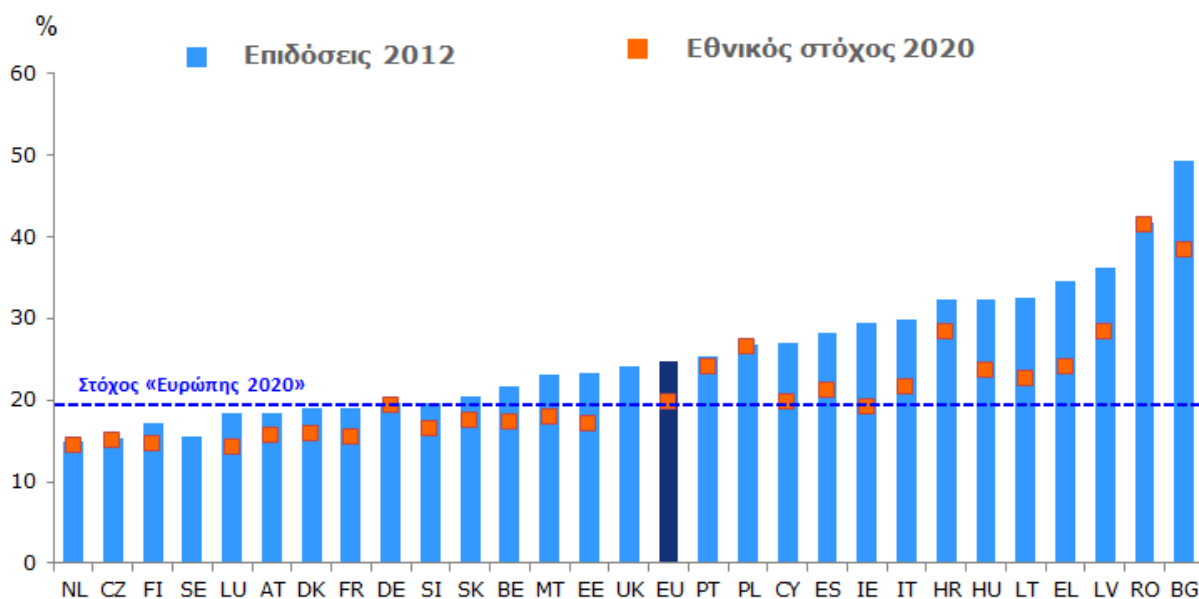
2. Η κατάσταση που επικρατεί και η πρόοδος που επιτεύχθηκε σε εθνικό επίπεδο

Ως αποτέλεσμα της κρίσης, η πρόοδος που σημειώθηκε όσον αφορά τη μείωση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού υπήρξε πολύ περιορισμένη. Σε σχέση με τον ευρωπαϊκό στόχο για απαλλαγή 20 εκατομμυρίων ανθρώπων από τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό, οι συγκεντρωτικοί εθνικοί στόχοι είναι λιγότερο φιλόδοξοι και αντιστοιχούν σε μείωση του αριθμού των ατόμων που αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο της φτώχειας ή του κοινωνικού αποκλεισμού κατά περίπου 12 εκατομμύρια. Ως αποτέλεσμα της κρίσης, η ευπάθεια στη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό έχει αυξηθεί στα περισσότερα κράτη μέλη. Ως εκ τούτου, το 2012, δύο μόνο χώρες, η Γερμανία και η Λετονία, είχαν επιτύχει τους στόχους τους¹⁷. Η Πολωνία βρίσκεται πολύ κοντά στην επίτευξη του στόχου της, ενώ η Βουλγαρία, η Λιθουανία, η Τσεχική Δημοκρατία και η Φινλανδία οδεύουν προς τη σωστή κατεύθυνση. Η Ιταλία, η Ουγγαρία, η Ελλάδα και η Ισπανία απέχουν στον μεγαλύτερο βαθμό από τους στόχους τους.

Οι διαφορές μεταξύ των κρατών μελών αυξάνονται. Η κρίση δεν έχει επηρεάσει όλα τα κράτη μέλη στον ίδιο βαθμό και με την ίδια ένταση αλλά επέτεινε τις διαφορές μεταξύ τους. Το 2008, η απόσταση μεταξύ των δύο άκρων, δηλαδή των Κάτω Χωρών, με το 14,9% του πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, και της Βουλγαρίας με 44,8%, ανερχόταν σε σχεδόν 30 ποσοστιαίες μονάδες. Το χάσμα αυτό διευρύνθηκε σε 34,3 ποσοστιαίες μονάδες το 2012, από 15% στη Ρουμανία έως 49,3% στη Φινλανδία.

Άτομα σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού στα κράτη μέλη της ΕΕ*

(% του πληθυσμού)



Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή

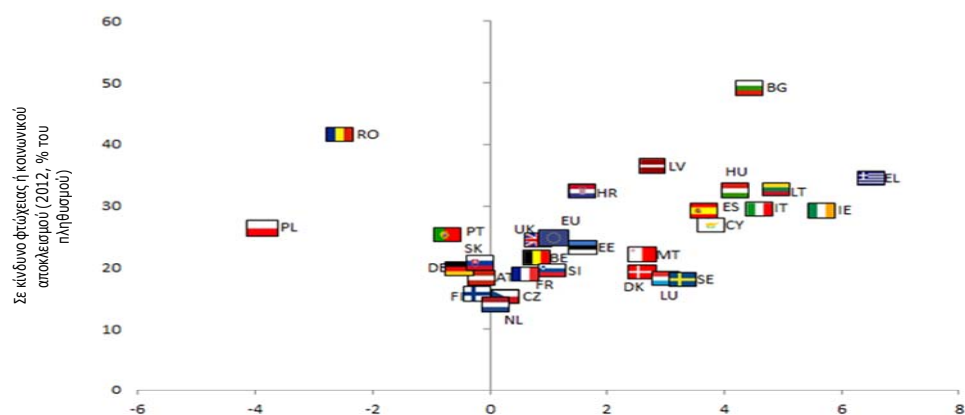
Επεξήγηση: το 2012, το 24,8% του πληθυσμού αντιμετώπιζε τον κίνδυνο της φτώχειας ή του κοινωνικού αποκλεισμού στην ΕΕ, ποσοστό που υπερβαίνει κατά 5 περίπου ποσοστιαίες μονάδες τον στόχο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

*Ο στόχος για το 2020 αναφέρεται στο ποσοστό ατόμων που θα αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού εάν επιτευχθεί ο στόχος για το 2020 — το Ηνωμένο Βασίλειο και η Σουηδία δεν έχουν συμπεριληφθεί λόγω της ιδιαιτερότητας των εθνικών τους στόχων. Ιρλανδία: 2011.

¹⁷

Οι χώρες αυτές είχαν επιτύχει τους εθνικούς τους στόχους, οι οποίοι δεν εκφράζονται σε όρους ατόμων που αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο της φτώχειας ή του κοινωνικού αποκλεισμού.

Η κατάσταση το 2012 και η πρόοδος που σημειώθηκε από το 2008, ανά χώρα



% μεταβολή του ποσοστού (2008-2012)

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Επεξήγηση: το ποσοστό του πληθυσμού που αντιμετωπίζει κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού αυξήθηκε κατά περισσότερο από 1 ποσοστιαία μονάδα την περίοδο 2008-2012 (οριζόντιος άξονας) και ανήλθε στο 24,8% του πληθυσμού το 2012 (κατακόρυφος άξονας).

2008: Στοιχεία για την ΕΕ-27.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: Η κατάσταση όσον αφορά τις εμβληματικές πρωτοβουλίες

ΕΜΒΛΗΜΑΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ «ΑΤΖΕΝΤΑ ΓΙΑ ΝΕΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ»

1. Στόχος της εμβληματικής πρωτοβουλίας

Η «Ατζέντα για νέες δεξιότητες και θέσεις εργασίας» αποτελεί πρωταρχικής σημασίας πρωτοβουλία για την απασχόληση, η οποία περιλαμβάνει τα ζητήματα της ευελιξίας με ασφάλεια, των δεξιοτήτων, των συνθηκών εργασίας και της δημιουργίας θέσεων εργασίας. Αποσκοπεί στην αύξηση του ποσοστού απασχόλησης με περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας, στην παροχή βοήθειας στους πολίτες ώστε να προετοιμαστούν και να διαχειριστούν τις αλλαγές εξοπλίζοντάς τους με κατάλληλες δεξιότητες και ικανότητες, στον εκσυγχρονισμό της αγοράς εργασίας και των συστημάτων κοινωνικής πρόνοιας και στο να εξασφαλιστεί ότι τα οφέλη της ανάπτυξης θα γίνουν αισθητά σε όλα τα μέρη της ΕΕ. Η εμβληματική πρωτοβουλία έθεσε τέσσερις κύριες προτεραιότητες, i) να βελτιώσει τη λειτουργία των ευρωπαϊκών αγορών εργασίας μέσω της προσαρμογής των πολιτικών για την ευελιξία με ασφάλεια στο ένα νέο πλαίσιο που προέκυψε μετά την κρίση, ii) να εφοδιάσει τους ανθρώπους με δεξιότητες προσαρμοσμένες στις ανάγκες της αγοράς εργασίας, iii) να βελτιώσει την ποιότητα της απασχόλησης και τις συνθήκες εργασίας και iv) να προωθήσει τη δημιουργία θέσεων εργασίας και τη ζήτηση εργασίας. Το θεματολόγιο αυτό καταρτίστηκε με κοινή προσπάθεια της Επιτροπής και των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων, των κρατών μελών, των κοινωνικών εταίρων, καθώς και των ιδρυμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με σκοπό την υλοποίηση 13 βασικών δράσεων οι οποίες συνοδεύονται από άλλα μέτρα στήριξης.

2. Η κατάσταση το 2014

2.1 Προσδοκώμενα αποτελέσματα και αντίκτυπος

Η πρόοδος στην υλοποίηση της πρωτοβουλίας υπήρξε άνιση. Όλες οι δράσεις στον τομέα της ευελιξίας και ασφάλειας και των δεξιοτήτων έχουν ολοκληρωθεί, με προσαρμογές στη νέα οικονομική συγκυρία. Τα αποτελέσματα στον τομέα της ποιότητας της απασχόλησης και των συνθηκών εργασίας είναι πιο ποικίλα, με περιορισμένη πρόοδο όσον αφορά τον χρόνο εργασίας, την υγεία και την ασφάλεια. Δεν έχει επιτευχθεί πρόοδος σε σχέση με πρόταση για κατευθυντήριες αρχές ώστε να προωθηθεί η δημιουργία των αναγκαίων προϋποθέσεων για τη δημιουργία θέσεων εργασίας, παρόλο που αυτή η κεντρική δράση λαμβάνεται υπόψη σε κάποιο βαθμό στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.

2.2 Διδάγματα

Ο αντίκτυπος της εμβληματικής πρωτοβουλίας στο μακροοικονομικό επίπεδο υπήρξε περιορισμένος. Οι επιμέρους πρωτοβουλίες που έχουν τεθεί σε εφαρμογή θα συμβάλουν στη σταδιακή βελτίωση της λειτουργίας της αγοράς εργασίας και στην αντιμετώπιση των κύριων σημείων συμφόρησης, ιδίως στους τομείς των δεξιοτήτων και της κινητικότητας. Ωστόσο, στον απόηχο της κρίσης, οι συνολικές μακροοικονομικές επιπτώσεις της εμβληματικής πρωτοβουλίας υπήρξαν περιορισμένες.

Πολλοί παράγοντες λειτούργησαν ανασταλτικά για την ευαισθητοποίηση σχετικά με την εμβληματική πρωτοβουλία. Το 2012, η επιδείνωση της κρίσης κατέστησε απαραίτητη την συμπλήρωση της εμβληματικής πρωτοβουλίας με ένα εκτενές θεματολόγιο για μια ανάκαμψη πλούσια σε θέσεις εργασίας. Με την έγκριση της δέσμης μέτρων για την απασχόληση¹⁸ τον Απρίλιο του 2012 και της δέσμης μέτρων για την απασχόληση των νέων¹⁹ τον Δεκέμβριο το 2012, το κέντρο βάρους της πολιτικής και οι επικοινωνιακές προσπάθειες μετατοπίστηκαν σε μεγάλο βαθμό απομακρυνόμενες από την εμβληματική πρωτοβουλία. Η εμβληματική πρωτοβουλία δεν κατόρθωσε πλήρως να δημιουργήσει ένα συνεκτικό πλαίσιο για τις πολιτικές απασχόλησης και να αξιοποιήσει τις συνέργειες μεταξύ των διαφόρων δράσεων. Η σύνδεση με το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο υπήρξε περιορισμένη, ιδίως μεταξύ των πρωτοβουλιών σε επίπεδο ΕΕ οι οποίες εγκρίθηκαν στο πλαίσιο της εμβληματικής πρωτοβουλίας και των ειδικών ανά χώρα αναλύσεων και συστάσεων του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.

¹⁸ COM(2012)173.

¹⁹ COM(2012)727.

ΕΜΒΛΗΜΑΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ «ΝΕΟΛΑΙΑ ΣΕ ΚΙΝΗΣΗ»

1. Στόχος της εμβληματικής πρωτοβουλίας

Η «Νεολαία σε κίνηση» καλύπτει την εκπαίδευση και την απασχόληση, και αποσκοπεί στην αναβάθμιση των επιδόσεων των εκπαιδευτικών συστημάτων, την αντιμετώπιση των προκλήσεων ενώπιον των οποίων βρίσκονται οι νέοι στην αγορά εργασίας και τη διευκόλυνση τη μετάβασης από το σχολείο στην εργασία. Η «Νεολαία σε κίνηση» περιλαμβάνει τέσσερις τομείς προτεραιότητας λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία i) της υποστήριξης για την απόκτηση δεξιοτήτων μέσω της (τυπικής, μη τυπικής ή άτυπης) μάθησης, ii) της προώθησης της συμμετοχής των νέων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, iii) της ενθάρρυνσης της μάθησης και της επαγγελματικής κινητικότητας και iv) της στήριξης της απασχόλησης των νέων. Η πρωτοβουλία αυτή σκοπό έχει να χρησιμοποιήσει τη χρηματοδότηση της ΕΕ ως καταλύτη για τη βελτίωση των ευκαιριών εκπαίδευσης και κατάρτισης, της απασχολησιμότητας και της απασχόλησης των νέων.

2. Η κατάσταση το 2014

2.1 Προσδοκώμενα αποτελέσματα και αντίκτυπος

Η «Νεολαία σε κίνηση» έχει υιοθετήσει μια συνολική και ολοκληρωμένη προσέγγιση. Η «Νεολαία σε κίνηση», συνδυάζοντας τα ζητήματα της εκπαίδευσης και της απασχόλησης και επιδιώκοντας την ομαλή γεφύρωσή τους, έχει επιλέξει μια συνολική προσέγγιση. Η προσέγγιση αυτή επέτρεψε να συνδυαστούν μια σειρά δράσεων της ΕΕ που αφορούν τους νέους και να δοθεί προτεραιότητα στα ζητήματα της νεολαίας στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών και εθνικών πολιτικών.

Η πλήρης εφαρμογή της πρωτοβουλίας «Νεολαία σε κίνηση» έχει επιτευχθεί. Όλες οι επακόλουθες ενέργειες στο πλαίσιο της εμβληματικής πρωτοβουλίας έχουν υλοποιηθεί, με εξαίρεση την «Κάρτα Νέων σε Κίνηση», η οποία έχει αντικατασταθεί από άλλα εργαλεία. Εφαρμόστηκαν δράσεις σε καθέναν από τους τέσσερις πυλώνες της πρωτοβουλίας: i) η σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την πρόωρη εγκατάλειψη της σχολικής εκπαίδευσης εκδόθηκε το 2011²⁰ και έδωσε ώθηση στη δράση των κρατών μελών για τη μείωση των ποσοστών εγκατάλειψης της σχολικής εκπαίδευσης, ενώ ενισχύθηκε επίσης η συνεργασία σε ευρωπαϊκό επίπεδο στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης· ii) ο εκσυγχρονισμός της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης υπήρξε το κύριο θέμα ανακοίνωσης που εξέδωσε η Επιτροπή· iii) η κινητικότητα ενισχύθηκε με σειρά μέσων, ιδίως με τη νέα ολοκληρωμένη προσέγγιση του προγράμματος Erasmus+, το ευρωπαϊκό διαβατήριο δεξιοτήτων ή το πρόγραμμα «Η πρώτη σας θέση εργασίας μέσω του EURES » που είχε ως στόχο την παροχή ευκαιριών στην αγορά εργασίας για τους νέους στα 28 κράτη μέλη· iv) για την καταπολέμηση της ανεργίας των νέων και της αεργίας, εκδόθηκε σύσταση²¹ του Συμβουλίου για τη θέσπιση των «Εγγυήσεων για τη νεολαία»²² και δρομολογήθηκαν τα προγράμματα «Εγγυήσεις για τη νεολαία» που μπορούν να δέχονται στήριξη από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία και την Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων, για τα κράτη μέλη με περιφέρειες στις οποίες το ποσοστό ανεργίας των νέων υπερβαίνει το 25%.

2.2 Διδάγματα

Η ανακοίνωση για τη «Νεολαία σε κίνηση» παρουσιάζει αρκετές αδυναμίες. Η φύση του προγράμματος-πλασίου και ο μακροπρόθεσμος προσανατολισμός των δράσεων που περιέχονται στην πρωτοβουλία βρίσκονταν σε διάσταση με τις προσδοκίες ορισμένων φορέων ενός επιχειρησιακού προγράμματος χρηματοδότησης. Η ανακοίνωση σχετικά με τα προγράμματα και τις πρωτοβουλίες που δρομολογήθηκαν στον τομέα της εκπαίδευσης και της απασχόλησης των νέων έχει προκαλέσει κάποια σύγχυση με την καθαυτή εμβληματική πρωτοβουλία.

²⁰ 2011/C191/01.

²¹ 2013/C120/01.

²² Οι «Εγγυήσεις για τη νεολαία» εξασφαλίζουν ότι όλοι οι νέοι ηλικίας κάτω των 25 ετών λαμβάνουν προσφορά απασχόλησης καλής ποιότητας, συνεχή εκπαίδευση, μαθητεία ή άσκηση εντός περιόδου τεσσάρων μηνών από τη στιγμή που καθίστανται άνεργοι ή εξέρχονται από την επίσημη εκπαίδευση.

ΕΜΒΛΗΜΑΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ «ΕΝΩΣΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ»

1. Στόχος της εμβληματικής πρωτοβουλίας

Η «Ένωση καινοτομίας» αποτελεί ολοκληρωμένη δέσμη δράσεων που αποσκοπούν στη δημιουργία ενός περιβάλλοντος ευνοϊκού για την καινοτομία εντός της ΕΕ. Η «Ένωση καινοτομίας» επιδιώκει την προώθηση της έρευνας και της καινοτομίας στην ΕΕ μέσω σειράς μέτρων προς όφελος των δημόσιων αρχών, των επιχειρηματιών, των ερευνητών και μηχανικών, καθώς και των πολιτών. Δίνει προτεραιότητα στις προκλήσεις κοινού ενδιαφέροντος με σκοπό τη βελτίωση των συνθηκών πλαισίωσης και της πρόσβασης σε χρηματοδότηση για τις δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας, ανοίγοντας έτσι τον δρόμο για μια ενιαία αγορά καινοτομίας. Για την επίτευξη του στόχου αυτού, η «Ένωση καινοτομίας» στηρίζεται, μεταξύ άλλων μέσων, σε 34 δεσμεύσεις και σε χρηματοδότηση από το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020».

2. Η κατάσταση το 2014

2.1 Προσδοκώμενα αποτελέσματα και αντίκτυπος

Η υλοποίηση της πρωτοβουλίας βαίνει καλώς. Το 100% των δράσεων που προβλέπονται στο πλαίσιο της «Ένωσης καινοτομίας» έχουν δρομολογηθεί, με διαφορετικά επίπεδα εφαρμογής. Ειδικότερα, πέντε ευρωπαϊκές συμπράξεις καινοτομίας, οι οποίες αφορούν i) την ενεργό και υγιή γήρανση, ii) την αειφορία και την παραγωγικότητα της γεωργίας, iii) τις ευφυείς πόλεις και κοινότητες, iv) το νερό και v) τις πρώτες ύλες, έχουν θεσπισθεί με σκοπό την προώθηση της συνεργασίας μεταξύ της ΕΕ και των εθνικών και υποεθνικών φορέων. Τα μέτρα για την ενίσχυση της χρήσης των δημόσιων συμβάσεων για την καινοτομία, τη θέσπιση ενός διαβατηρίου για διακρατικές επενδύσεις επιχειρηματικών κεφαλαίων ή τη δημιουργία ενιαίου καθεστώτος προστασίας των ευρεσιτεχνιών αποβλέπουν στη δημιουργία ενός επιχειρηματικού περιβάλλοντος περισσότερο φιλικού προς την καινοτομία. Το 2014, πραγματοποιήθηκαν επίσης βήματα προς την κατεύθυνση της επίτευξης του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας, ο οποίος στοχεύει στην αύξηση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας των δημόσιων ερευνητικών συστημάτων για την αύξηση της παραγωγικότητας, της ανταγωνιστικότητας και της οικονομικής ανάπτυξης στην ΕΕ.

Έχουν δημιουργηθεί μέσα παρακολούθησης. Ένας συνολικός πίνακας αποτελεσμάτων για την καινοτομία συμβάλλει στην αξιολόγηση των επιδόσεων καινοτομίας των κρατών μελών της ΕΕ και των αντίστοιχων πλεονεκτημάτων και αδυναμιών των συστημάτων τους στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας. Επιπλέον, έχει σχεδιαστεί ένας νέος δείκτης για την καινοτομία με σκοπό την παρακολούθηση των επιδόσεων της ΕΕ και των κρατών μελών στον τομέα της καινοτομίας σε σύγκριση με αυτά των κυριότερων εμπορικών εταίρων τους. Ωστόσο, βρίσκονται ακόμη σε εξέλιξη οι εργασίες για την αντιμετώπιση ορισμένων από τους περιορισμούς του δείκτη αυτού. Στηρίζεται σε τέσσερα κύρια μεγέθη, και συγκεκριμένα στην τεχνολογική καινοτομία, την απασχόληση σε δραστηριότητες έντασης γνώσης, την ανταγωνιστικότητα των προϊόντων και υπηρεσιών έντασης γνώσης και την απασχόληση στις ταχέως αναπτυσσόμενες επιχειρήσεις σε καινοτόμους τομείς.

2.2 Διδάγματα

Η πλήρης εφαρμογή μέτρων είναι καθοριστικής σημασίας. Τα μέτρα που προβλέπονται στο πλαίσιο της «Ένωσης καινοτομίας» οδεύουν προς τη σωστή κατεύθυνση. Ωστόσο, προκειμένου να προκύψουν όντως οφέλη από τα μέτρα αυτά, έχει καθοριστική σημασία η ορθή εφαρμογή τους.

Η «Ένωση καινοτομίας» δεν έχει αποτρέψει τον αυξανόμενο κίνδυνο δημιουργίας χάσματος καινοτομίας εντός της ΕΕ. Από το 2008, η ΕΕ έχει κατορθώσει να καλύψει το ήμισυ σχεδόν της διαφοράς που τη χωρίζει από τις Ηνωμένες Πολιτείες και την Ιαπωνία όσον αφορά τις επιδόσεις στον τομέα της καινοτομίας. Εντούτοις, στο εσωτερικό της ΕΕ, η δυναμική της σύγκλισης μεταξύ των επιδόσεων των κρατών μελών στον τομέα καινοτομίας έχει ανακοπεί ενώ οι ανισότητες μεταξύ χωρών αυξάνονται.

ΕΜΒΛΗΜΑΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ «ΨΗΦΙΑΚΟ ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ»

1. Στόχος της εμβληματικής πρωτοβουλίας

Το «Ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη» σχεδιάστηκε με σκοπό να βοηθήσει την ΕΕ και τα κράτη μέλη της να δρέψουν τα οφέλη που αποφέρει μια ανταγωνιστική ψηφιακή ενιαία αγορά. Δεδομένου του κατακερματισμού των ευρωπαϊκών αγορών, ο οποίος δεν επιτρέπει στην ΕΕ να επωφεληθεί από τα πλεονεκτήματα της ψηφιακής οικονομίας όσον αφορά την αύξηση της παραγωγικότητας, την απασχόληση και την ανάπτυξη, το «Ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη», επιδιώκει την αξιοποίηση του ψηφιακού δυναμικού και τη διάδοση της ψηφιακής αντίληψης σε ολόκληρη την ΕΕ. Για την επίτευξη του στόχου αυτού, προσδιορίστηκαν αρχικά 101 δράσεις, οι οποίες συγκεντρώνονται σε επτά πυλώνες. Μετά από επανεξέταση της πρωτοβουλίας τον Δεκέμβριο του 2012, επελέγησαν επτά νέες βασικές δράσεις. Δίνουν κυρίως έμφαση στη σημασία της προώθησης των ψηφιακών υποδομών, στη βελτίωση του ρυθμιστικού περιβάλλοντος, στην προώθηση των ψηφιακών δεξιοτήτων και θέσεων εργασίας και στην εφαρμογή στρατηγικών που επικεντρώνονται στους τομείς της ασφάλειας στον κυβερνοχώρο, το υπολογιστικό νέφος και τη μικροηλεκτρονική.

2. Η κατάσταση το 2014

2.1 Προσδοκώμενα αποτελέσματα και αντίκτυπος

Χάρη στην εμβληματική πρωτοβουλία, η ψηφιακή οικονομία μπόρεσε να προσελκύσει το αναγκαίο πολιτικό ενδιαφέρον. Τα κύρια πλεονεκτήματα της πρωτοβουλίας αφορούν τη δημιουργία ενός συνεκτικού και προσανατολισμένου στο μέλλον πλαισίου για την ανάληψη δράσης. Η ετήσια έκδοση πίνακα αποτελεσμάτων του Ψηφιακού Θεματολογίου και η ετήσια «Ψηφιακή Συνέλευση» των ενδιαφερόμενων φορέων συνέβαλαν στην προσέλκυση του ενδιαφέροντος των μέσων μαζικής ενημέρωσης. Το «Ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη», ώθησε επίσης 20 κράτη μέλη και ορισμένες περιφέρειες να λάβουν ανάλογα μέτρα και να αναλάβουν δράση δημιουργώντας τα δικά τους ψηφιακά θεματολόγια.

Πρόοδος έχει επιτευχθεί όσον αφορά την υλοποίηση των προγραμματισμένων δράσεων. Τον Ιανουάριο του 2014, πάνω από το 90% των ενεργειών που είχαν προβλεφθεί στο πλαίσιο της εμβληματικής πρωτοβουλίας είχε ολοκληρωθεί ή βρισκόταν εν εξελίξει. Η χρησιμοποίηση του Διαδικτύου έχει πλέον καταστεί ευρέως διαδεδομένη σε ολόκληρη την ΕΕ, το ηλεκτρονικό εμπόριο ενισχύεται, αν και παραμένει περιορισμένο σε διασυνοριακό επίπεδο μέχρι στιγμής, οι υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης έχουν αναπτυχθεί και η βασική ευρυζωνική κάλυψη έχει ολοκληρωθεί σε ολόκληρη την ΕΕ.

2.2 Διδάγματα

Η ψηφιακή ενιαία αγορά δεν έχει καταστεί ακόμη πραγματικότητα και είναι αναγκαίες περισσότερες επενδύσεις στις υποδομές υψηλών ταχυτήτων. Το γεγονός ότι παραμένουν εμπόδια, όπως ο κατακερματισμός των ευρωπαϊκών αγορών, οι ελλείψεις υποδομής και η έλλειψη εμπιστοσύνης εκ μέρους των καταναλωτών, εξακολουθεί να αποτελεί πρόσκομμα για την ολοκλήρωση της ψηφιακής ενιαίας αγοράς. Η απουσία ευρυζωνικών υποδομών υψηλών ταχυτήτων αποτελεί σοβαρή πηγή ανησυχίας διότι θα μπορούσε να προκαλέσει ένα νέο ψηφιακό χάσμα και να εντείνει τον κοινωνικό αποκλεισμό σε ορισμένες περιοχές, ιδίως τις αγροτικές.

Η αποτελεσματικότητα του «ψηφιακού θεματολογίου για την Ευρώπη» επηρεάστηκε από σειρά αδυναμιών. Η προβολή της εμβληματικής πρωτοβουλίας αντιμετώπισε προβλήματα λόγω αδυναμίας επικέντρωσης εξαιτίας του μεγάλου αριθμού ειδικών μέτρων. Η εμβληματική πρωτοβουλία δεν κατόρθωσε επίσης να θέσει τα θέματα που αφορούν την τεχνολογία πληροφοριών και επικοινωνιών στον πυρήνα των διαρθρωτικών μεταρρυθμιστικών θεματολογίων.

ΕΜΒΛΗΜΑΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ «ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗΣ»

1. Στόχος της εμβληματικής πρωτοβουλίας

Η «βιομηχανική πολιτική για την εποχή της παγκοσμιοποίησης» αποσκοπεί στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας μέσω μιας συντονισμένης προσέγγισης. Η πρωτοβουλία αυτή δίνει έμφαση στην ανάγκη συνδυασμού της καινοτομίας, της διαφοροποίησης και της βιωσιμότητας και στην ενθάρρυνση της σύστασης και της ανάπτυξης ΜΜΕ. Με βάση 70 δράσεις για την αύξηση την ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας, η πρωτοβουλία αυτή επιδιώκει να δημιουργήσει ένα φιλικότερο προς τις επιχειρήσεις περιβάλλον και να συνοδεύει και να στηρίζει τη βιομηχανία ώστε να αντιμετωπίσει τις νέες παγκόσμιες προκλήσεις.

2. Η κατάσταση το 2014

2.1 Προσδοκώμενα αποτελέσματα και αντίκτυπος

Επιτεύχθηκε αξιοσημείωτη πρόοδος προς την κατεύθυνση της εφαρμογής της πρωτοβουλίας. Το 90% των 70 βασικών δράσεων που είχαν προσδιορισθεί αρχικά στην πρωτοβουλία έχουν ολοκληρωθεί ή βρίσκονται εν εξελίξει. Οι ανακοινώσεις για τη βιομηχανική πολιτική επικοινωνιών που δημοσιεύθηκαν το 2010, το 2012 και το 2014 υποστήριξαν την μετατροπή των στόχων της εμβληματικής πρωτοβουλίας σε συγκεκριμένη πολιτική. Πολλές δράσεις της πρωτοβουλίας προσανατολίζονται στη στήριξη των ΜΜΕ: η «Small Business Act» για την Ευρώπη αναθεωρήθηκε, και το 2011 εγκρίθηκε, αφενός, σχέδιο δράσης για την προώθηση της πρόσβασης των ΜΜΕ σε χρηματοδότηση και, αφετέρου, στρατηγική για την προώθηση της διεθνοποίησης των ΜΜΕ· το 2012 υποβλήθηκε δέσμη σχετικά με την τυποποίηση ώστε να καταστεί αποτελεσματικότερος ο καθορισμός προτύπων· το πρόγραμμα για την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και τις ΜΜΕ (COSME) εγκρίθηκε το 2013 για τη στήριξη της ανταγωνιστικότητας, και με τα προγράμματα «Copernicus» και «Galileo» οι πρωτοβουλίες στον τομέα της διαστημικής πολιτικής παρέχουν μια νέα διάσταση για τον κλάδο των υπηρεσιών. Το 2012 υποβλήθηκε ανακοίνωση για την ενθάρρυνση της επιχειρηματικότητας. Άλλες ενέργειες αποσκοπούν, αφενός, στη βελτίωση του κανονιστικού περιβάλλοντος για τις επιχειρήσεις, ιδίως με τον εξορθολογισμό της νομοθεσίας μέσω τακτικών «ελέγχων καταλληλότητας» και με τη μείωση του χρόνου και του κόστους που απαιτείται για τη σύσταση μιας επιχείρησης και, αφετέρου, στην ενίσχυση και την εμπάθυνση της ενιαίας αγοράς με την έκδοση των Πράξεων I και II για την Ενιαία Αγορά το 2011 και το 2012, καθώς και στην προώθηση της καινοτομίας και τον εκσυγχρονισμό της βιομηχανίας. Έχουν επίσης αναληφθεί ορισμένες ειδικές πρωτοβουλίες σε συγκεκριμένους τομείς.

2.2 Διδάγματα

Η «βιομηχανική πολιτική για την εποχή της παγκοσμιοποίησης» ακολούθησε μια μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη προσέγγιση. Σε ορισμένους τομείς δράσης θα χρειαστεί χρόνος για να υπάρξουν αποτελέσματα. Οι επενδύσεις που προβλέπουν οι εθνικοί προϋπολογισμοί για αναγκαίες υποδομές δικτύων έχουν μειωθεί, η εσωτερική αγορά εξακολουθεί να μην έχει ολοκληρωθεί απολύτως, οι όροι πρόσβασης των ΜΜΕ σε χρηματοδότηση έχουν επιδεινωθεί λόγω της κρίσης και έχουν επιβραδυνθεί οι προσπάθειες που καταβάλλονται για να εξασφαλισθεί η ύπαρξη επαρκώς εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού. Οι περισσότερες από τις δράσεις που περιλαμβάνονται στην εμβληματική πρωτοβουλία έχουν χρονικό ορίζοντα 3-10 ετών. Λίγες μόνον από αυτές έχουν βραχυπρόθεσμο, επιχειρησιακό προσανατολισμό. Στο πλαίσιο της οικονομικής κρίσης, η οποία είχε ισχυρό αρνητικό αντίκτυπο σε διάφορους τομείς βιομηχανικής δραστηριότητας στην ΕΕ, οι εμβληματικές ενέργειες χρειάστηκε να συμπληρωθούν με ενέργειες σε βασικούς τομείς προτεραιότητας οι οποίες μπορούσαν να έχουν περισσότερο βραχυπρόθεσμο ή μεσοπρόθεσμο αποτελέσματα.

ΕΜΒΛΗΜΑΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ «ΜΙΑ ΕΥΡΩΠΗ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙ ΑΠΟΔΟΤΙΚΑ ΤΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ»

1. Στόχος της εμβληματικής πρωτοβουλίας

Η εμβληματική πρωτοβουλία «Μια Ευρώπη που χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους» στηρίζει τη μετάβαση προς μια οικονομία με αποδοτική χρήση πόρων και με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα. Η πρωτοβουλία «Μια Ευρώπη που χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους» αποσκοπεί στην αποσύνδεση της ανάπτυξης από τη χρήση των πόρων και παρέχει ένα μακροπρόθεσμο πλαίσιο για την ενσωμάτωση της αποδοτικότητας των πόρων ως βασικής αρχής στον σχεδιασμό των πολιτικών, ιδίως όσον αφορά την κλιματική αλλαγή, την ενέργεια, τις μεταφορές, τη βιομηχανία, τα απόβλητα και τις πρώτες ύλες, τη γεωργία, την αλιεία, τη βιοποικιλότητα και την περιφερειακή ανάπτυξη. Λαμβάνοντας υπόψη τις αυξανόμενες πιέσεις που δέχονται οι φυσικοί πόροι, καθώς και τη διεθνή διάσταση του ζητήματος αυτού, η πρωτοβουλία «Μια Ευρώπη που χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους» επιδιώκει την προώθηση μιας ευφυέστερης χρήσης των πόρων μέχρι το 2020 και στην εδραίωση αυτής της λογικής ώστε να επιτευχθούν περισσότερα αποτελέσματα με ορίζοντα το 2050. Προς τον σκοπό αυτόν, περιλαμβάνει σειρά πρωτοβουλιών που έχουν δρομολογηθεί από το 2011.

2. Η κατάσταση το 2014

2.1 Προσδοκώμενα αποτελέσματα και αντίκτυπος

Μια σειρά ενεργειών που περιλαμβάνονται στην πρωτοβουλία «Μια Ευρώπη που χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους» έχουν ήδη δρομολογηθεί σε επίπεδο ΕΕ. Καθένα από τα κύρια μέτρα που καλύπτονται από την πρωτοβουλία έχει ήδη υποβληθεί από την Επιτροπή. Ειδικότερα, το 2011 υποβλήθηκε μακροπρόθεσμο πλαίσιο πολιτικής έως το 2050. Αποτελείται από τέσσερις χάρτες πορείας, δηλαδή τον «Χάρτη πορείας για τη μετάβαση σε μια ανταγωνιστική οικονομία χαμηλών επιπέδων ανθρακούχων εκπομπών το 2050»²³, τη «Λευκή Βίβλο - Χάρτης πορείας για έναν Ενιαίο Ευρωπαϊκό Χώρο Μεταφορών - Για ένα ανταγωνιστικό και ενεργειακά αποδοτικό σύστημα μεταφορών»²⁴, τον «Ενεργειακό χάρτη πορείας 2050»²⁵ και τον «Χάρτη πορείας για μια Ευρώπη που χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους»²⁶. Το στρατηγικό αυτό πλαίσιο συμπληρώθηκε με μια σειρά μεσοπρόθεσμων πρωτοβουλιών, συμπεριλαμβανομένης και μιας νέας στρατηγικής για τη βιοποικιλότητα με τίτλο «Η ασφάλεια ζωής μας, το φυσικό μας κεφάλαιο: στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2020»²⁷, καθώς και του «Προσχεδίου για τη διαφύλαξη των υδατικών πόρων της Ευρώπης»²⁸ και του νέου προγράμματος «Καθαρός αέρας για την Ευρώπη»²⁹. Η μεταρρύθμιση της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής, με την καθιέρωση ενός οικολογικού συντελεστή, και της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής αποτελεί επίσης απόρροια της πρωτοβουλίας αυτής. Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να εργάζεται για την παρακολούθηση των δράσεων που ανακοινώθηκαν στους χάρτες πορείας ή στα σχέδια δράσης που υποβλήθηκαν ως μέρος της πρωτοβουλίας αυτής. Επιπλέον, η Επιτροπή προσδιόρισε περαιτέρω τους χάρτες πορείας για το κλίμα και την ενέργεια για το 2050 στην ανακοίνωσή της με τίτλο «Πλαίσιο πολιτικής για το κλίμα και την ενέργεια κατά την περίοδο από το 2020 έως το 2030», η οποία εκδόθηκε στις 22 Ιανουαρίου 2014³⁰.

2.2 Διδάγματα

Χρειάζεται μια πιο ολοκληρωμένη προσέγγιση για τη μέτρηση της αποδοτικής χρήσης των πόρων. Η αποδοτική χρήση των πόρων καλύπτει πολλές διαφορετικές πολιτικές και τους σχετικούς πόρους. Ένα ενιαίο ή περιορισμένο σύνολο δεικτών θα ήταν χρήσιμο προκειμένου να παρακολουθούνται οι βελτιώσεις στη χρήση πόρων όπως η ενέργεια,

²³ COM(2011)112.

²⁴ COM(2011)144.

²⁵ COM(2011)885.

²⁶ COM(2011)571.

²⁷ COM(2011)244.

²⁸ COM(2012)673.

²⁹ COM(2013)918.

³⁰ COM(2014)15.

οι πρώτες ύλες, το έδαφος και τα ύδατα με επιχειρησιακό τρόπο ώστε να δοθεί ώθηση στην ανάπτυξη της πολιτικής. Ωστόσο, είναι δύσκολο να αναλυθούν οι αλλαγές στη χρήση των πόρων με απλουστευμένο τρόπο και να αναπτυχθούν επαρκώς ακριβείς δείκτες. Πρέπει, επομένως, να συνεχιστούν οι εργασίες στον τομέα αυτόν. Ο πίνακα αποτελεσμάτων για την αποδοτική χρήση των πόρων που δημοσιεύθηκε από την Eurostat με κύριο δείκτη την παραγωγικότητα των πόρων αποτελεί ένα σημαντικό βήμα προς αυτή την κατεύθυνση. Η συστηματική παρακολούθηση μέσω βασικών δεικτών είναι επίσης αναγκαία για την αξιολόγηση της προόδου που πραγματοποιείται προς μια ανταγωνιστική, ασφαλή και αειφόρο χρήση της ενέργειας, όπως υπογραμμίζεται στο πλαίσιο πολιτικής για το κλίμα και την ενέργεια έως το 2030.

ΕΜΒΛΗΜΑΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ «ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ»

1. Στόχος της εμβληματικής πρωτοβουλίας

Η «Ευρωπαϊκή πλατφόρμα για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού» αποσκοπεί στην εξασφάλιση οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής. Αξιοποιώντας το ευρωπαϊκό έτος 2010 για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, η πρωτοβουλία αποσκοπεί στην ευαισθητοποίηση και την αναγνώριση των θεμελιωδών δικαιωμάτων των ατόμων που ζουν σε συνθήκες φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού προκειμένου να μπορούν να ζουν με αξιοπρέπεια και να συμμετέχουν ενεργά στην κοινωνία. Ο στόχος της εμβληματικής πρωτοβουλίας ήταν να επιτευχθεί μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για την καταπολέμηση της φτώχειας συνδέοντας διάφορες πολιτικές στον οικονομικό, φορολογικό, κοινωνικό τομέα ή στον τομέα της ενιαίας αγοράς. Η Επιτροπή βασίστηκε επίσης σε μια προσέγγιση εταιρικής σχέσης μεταξύ της κοινωνίας των πολιτών, των κοινωνικών εταίρων και των κρατών μελών. Η πρωτοβουλία προσδιόρισε τις ανάγκες για ανάληψη δράσης από την Επιτροπή σε πέντε τομείς: i) υλοποίηση δράσεων σε ολόκληρο το φάσμα πολιτικών, ii) διασφάλιση μεγαλύτερης και αποτελεσματικότερης χρήσης των ταμείων της ΕΕ για τη στήριξη της κοινωνικής ένταξης, iii) προώθηση της κοινωνικής καινοτομίας βάσει στοιχείων, iv) συμπράξεις και έλεγχος του δυναμικού της κοινωνικής οικονομίας και v) ενίσχυση του συντονισμού των πολιτικών των κρατών μελών. Ειδικότερα, η «Ευρωπαϊκή πλατφόρμα για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού», προσδιόρισε 64 δράσεις που θα πρέπει να υλοποιηθούν από την Επιτροπή.

2. Η κατάσταση το 2014

2.1 Προσδοκώμενα αποτελέσματα και αντίκτυπος

Η υλοποίηση της πρωτοβουλίας πραγματοποιείται με ταχύ ρυθμό. Η Επιτροπή έχει υλοποιήσει τα δύο τρίτα περίπου από τις 64 δράσεις. Για να συνδράμει τα κράτη μέλη στην αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων μέσω διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων σε συνθήκες παρατεταμένης κρίσης, η Επιτροπή εξέδωσε κατευθύνσεις πολιτικής, με τη μορφή της δέσμης μέτρων για τις κοινωνικές επενδύσεις³¹ και τη σύσταση «Επένδυση στα παιδιά: Σπάζοντας τον κύκλο της μειονεξίας»³², το «Πλαίσιο της ΕΕ για τις εθνικές στρατηγικές ένταξης των Ρομά μέχρι το 2020»³³ και τη Λευκή Βίβλο με τίτλο «Ατζέντα για επαρκείς, ασφαλείς και βιώσιμες συντάξεις»³⁴. Η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση οδηγίας σχετικά με τους λογαριασμούς πληρωμών. Για να στηρίξει την κοινωνική οικονομία και τις κοινωνικές επιχειρήσεις, δημοσίευσε την πρωτοβουλία για την κοινωνική επιχειρηματικότητα και συγκρότησε ευρωπαϊκό ταμείο κοινωνικής επιχειρηματικότητας. Η Επιτροπή εξέδωσε επίσης κατευθυντήριες αρχές για την ενεργό γήρανση και την αλληλεγγύη μεταξύ των γενεών και θέσπισε δείκτη της ενεργού γήρανσης. Άλλη μια σημαντική πρωτοβουλία που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της «Ευρωπαϊκής πλατφόρμας για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού» είναι το ετήσιο συνέδριο της πλατφόρμας για την καταπολέμηση της φτώχειας.

2.2 Διδάγματα

Ορισμένα εμπόδια δεν επέτρεψαν στην εμβληματική πρωτοβουλία να καταστεί απολύτως αποτελεσματική. Με την έγκριση της δέσμης μέτρων για τις κοινωνικές επενδύσεις, το κέντρο βάρους της πολιτικής και οι επικοινωνιακές προσπάθειες μετατοπίστηκαν σε μεγάλο βαθμό απομακρυνόμενες από την εμβληματική πρωτοβουλία. Επίσης, η εμβληματική πρωτοβουλία δεν κατόρθωσε πλήρως να δημιουργήσει ένα συνεκτικό και ολοκληρωμένο πλαίσιο για τις κοινωνικές πολιτικές και να αξιοποιήσει τις συνέργειες μεταξύ των διαφόρων δράσεων. Αποτελεί μάλλον μια συλλογή πρωτοβουλιών και η προστιθέμενη αξία της εμβληματικής πρωτοβουλίας δεν είναι αυτονόητη.

³¹ COM(2013)83.

³² 2013/112/ΕΕ.

³³ COM(2011)173.

³⁴ COM(2012)55.

